

Utbildningsutskottets betänkande 2021/22:UbU20

Forskning

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om forskning med hänvisning till gällande bestämmelser, pågående arbeten och vidtagna åtgärder. Motionerna tar upp frågor om bl.a. resursfördelning, lärosäten och styrning, forskning om hälsa och välfärd samt särskilda forskningssatsningar.

I betänkandet finns 24 reservationer (M, SD, C, V, KD, L, MP) och sex särskilda yttranden (M, SD, C, V, KD, L).

Behandlade förslag

Cirka 190 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Utskottets överväganden.....	8
Resursfördelning	8
Utskottets ställningstagande.....	11
Lärosätesfrågor och styrning	12
Utskottets ställningstagande.....	18
Forskning om hälsa och välfärd.....	19
Utskottets ställningstagande.....	25
Forskning om klimat och miljö	27
Utskottets ställningstagande.....	29
Forskning om demokrati och samhälle.....	30
Utskottets ställningstagande.....	32
Särskilda forskningssatsningar	33
Utskottets ställningstagande.....	40
Motioner som bereds förenklat.....	42
Utskottets ställningstagande.....	42
Reservationer	43
1. Resursfördelning, punkt 1 (SD).....	43
2. Resursfördelning, punkt 1 (V).....	43
3. Resursfördelningsmodell för basanslagen, punkt 2 (SD, KD).....	44
4. Lärosätesfrågor och styrning, punkt 3 (SD, L)	45
5. Lärosätesfrågor och styrning, punkt 3 (M)	45
6. Lärosätesfrågor och styrning, punkt 3 (C).....	46
7. Lärosätesfrågor och styrning, punkt 3 (V).....	47
8. Forskning om hälsa och välfärd, punkt 4 (M).....	48
9. Forskning om hälsa och välfärd, punkt 4 (SD).....	51
10. Forskning om hälsa och välfärd, punkt 4 (C)	52
11. Forskning om hälsa och välfärd, punkt 4 (V)	53
12. Forskning om hälsa och välfärd, punkt 4 (MP)	54
13. Forskning om klimat och miljö, punkt 5 (M)	55
14. Forskning om klimat och miljö, punkt 5 (C)	56
15. Forskning om klimat och miljö, punkt 5 (V).....	57
16. Forskning om demokrati och samhälle, punkt 6 (SD, L).....	57
17. Forskning om demokrati och samhälle, punkt 6 (M).....	58
18. Forskning om demokrati och samhälle, punkt 6 (MP).....	59
19. Särskilda forskningssatsningar, punkt 7 (M)	60
20. Särskilda forskningssatsningar, punkt 7 (SD).....	61
21. Särskilda forskningssatsningar, punkt 7 (C).....	62
22. Särskilda forskningssatsningar, punkt 7 (V).....	64
23. Särskilda forskningssatsningar, punkt 7 (L)	64
24. Särskilda forskningssatsningar, punkt 7 (MP).....	66
Särskilda yttranden	68
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (M).....	68
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (SD)	68
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (C).....	68
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (V)	68

5. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (KD).....	68
6. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (L).....	69
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	70
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	70
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 8	90

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Resursfördelning

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:917 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 2,

2021/22:1302 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 3 och

2021/22:2541 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (V)

2. Resursfördelningsmodell för basanslagen

Riksdagen avslår motion

2021/22:4161 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 3 (SD, KD)

3. Lärosätesfrågor och styrning

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:917 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkandena 7, 12 och 14,

2021/22:3028 av Staffan Eklöf (SD),

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 7,

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 11 och

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 6.

Reservation 4 (SD, L)

Reservation 5 (M)

Reservation 6 (C)

Reservation 7 (V)

4. Forskning om hälsa och välfärd

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:734 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 1,

2021/22:975 av Lars Mejern Larsson (S),

2021/22:1718 av Nicklas Attefjord och Annika Hirvonen (båda MP),

2021/22:2048 av Marléne Lund Kopparklint (M),

2021/22:3145 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 30,

2021/22:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3362 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,

2021/22:3363 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 50,

2021/22:3398 av Nicklas Attefjord (MP),

2021/22:3414 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 4,

2021/22:3696 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:3697 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:3699 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,
2021/22:3700 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 16
och 22,
2021/22:3765 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 6–
8,
2021/22:3802 av Clara Aranda m.fl. (SD) yrkande 26 och
2021/22:3989 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Reservation 8 (M)
Reservation 9 (SD)
Reservation 10 (C)
Reservation 11 (V)
Reservation 12 (MP)

5. Forskning om klimat och miljö

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3070 av Tomas Kronståhl m.fl. (S) yrkande 1,
2021/22:3199 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 23,
2021/22:3431 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 9,
2021/22:3665 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 55,
2021/22:3684 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 116 och
2021/22:3691 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 8.

Reservation 13 (M)
Reservation 14 (C)
Reservation 15 (V)

6. Forskning om demokrati och samhälle

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1592 av Tomas Kronståhl och Björn Petersson (båda S),
2021/22:3788 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5,
2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 27,
2021/22:4096 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 och
2021/22:4197 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 11.

Reservation 16 (SD, L)
Reservation 17 (M)
Reservation 18 (MP)

7. Särskilda forskningsatsningar

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:449 av Hanna Gunnarsson m.fl. (V) yrkande 19,
2021/22:1306 av Teresa Carvalho m.fl. (S),
2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 8
och 9,
2021/22:3218 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 18,
2021/22:3245 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 33,
2021/22:3248 av Linda Modig m.fl. (C) yrkande 9,

2021/22:3643 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkandena 5 och 15,
2021/22:3681 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 8,
2021/22:3757 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 40,
2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 2,
2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 21,
2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 16,
2021/22:4061 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkandena 65–67,
2021/22:4086 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 4 och
2021/22:4092 av Mats Berglund (MP).

Reservation 19 (M)

Reservation 20 (SD)

Reservation 21 (C)

Reservation 22 (V)

Reservation 23 (L)

Reservation 24 (MP)

8. Motioner som bereds förenklad

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 28 april 2022

På utbildningsutskottets vägnar

Gunilla Svantorp

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunilla Svantorp (S), Fredrik Malm (L), Lars Hjälmstedt (M), Josefin Malmqvist (M), Patrick Reslow (SD), Caroline Helmersson Olsson (S), Fredrik Christensson (C), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Robert Stenkvist (SD), Christian Carlsson (KD), Tomas Kronståhl (S), Annika Hirvonen (MP), Maria Nilsson (L), Roza Güclü Hedin (S), Jörgen Grubb (SD), Aylin Fazelian (S) och Ilona Szatmari Waldau (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet 187 motionsyrkanden om forskning från allmänna motionstiden 2021/22. Av dessa bereds 124 motionsyrkanden förenklat eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Motionsyrkanden som bereds förenklat finns i bilaga 2. Motionsyrkandena tar upp frågor om bl.a. resursfördelning, lärosäten och styrning, forskning om hälsa och välfärd samt särskilda forskningssatsningar.

Utskottets överväganden

Resursfördelning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om resursfördelning och en resursfördelningsmodell för basanslagen.

Jämför reservation 1 (SD), 2 (V) och 3 (SD, KD).

Motionerna

I motion 2021/22:1302 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 3 önskar motionärerna en mer rättvis fördelning av forskningsresurser. Motionärerna anför att de yngre universiteten och högskolorna missgynnas i fördelningen av forskningsmedel.

I kommittémotion 2021/22:2541 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 2 framhåller motionärerna att staten ska uppmuntra till att svensk forskning organiseras optimalt. Genom anslag och samordning bör staten hjälpa till att på olika sätt optimera forskarsamhällets resurser, anser motionärerna.

I kommittémotion 2021/22:4161 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 3 begär motionärerna att regeringen tar fram en ny resursfördelningsmodell för att basanslagen ska tillgodose behoven vid både högskolorna och forskningsuniversiteten.

I kommittémotion 2021/22:917 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 2 anser motionärerna att regeringen bör ta fram ett lagförslag baserat på Styr- och resursutredningens förslag om att avskaffa det prestationsbaserade resurstilldelningssystemet.

Bakgrund

Nuvarande fördelningsmodell

Regeringen anger i proposition 2020/21:60 Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (kallad den forskningspolitiska propositionen) följande. Det nuvarande resursfördelningssystemet för fördelning av anslag för forskning och utbildning på forskarnivå infördes 2009. Modellen innehåller två delar: fördelning av nya forskningsmedel baserat på kvalitetsindikatorerna externa medel och bibliometri (publiceringar och citeringar i vetenskapliga publikationer) samt en minimiresurs baserat på antalet helårsstudenter, en s.k. basresurs. Basresursen höjdes efter 2016 års forskningspolitiska proposition till 12 000 kronor per helårsstudent och samverkansuppgiften skulle i högre grad premieras ekonomiskt.

För att särskilt stärka forskningen och balansen mellan utbildning och forskning vid högskolor och nya universitet har regeringen tidigare delat in de

berörda lärosätena i tre grupper: högskolor, nya universitet respektive äldre universitet. På så sätt har lärosätena tilldelats resurser utifrån kvalitetsindikatorerna i jämförelse med lärosäten som har likartade förutsättningar (s. 49–53).

Förslag till ny fördelningsmodell

Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen följande. Regeringen avser att 2023 införa en ny modell för fördelning av anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som i ökad utsträckning beaktar kvalitet. Den modell som utvecklats från 2008 bör även fortsättningsvis vara grunden för tilldelningen, dvs. nya forskningsmedel fördelas dels baserat på antalet helårsstudenter, dels på en kvalitetsbedömning av forskning. Regeringen anser dock att kvalitetsindikatorerna bör ersättas med en sakkunnigbedömning i enlighet med Styr- och resursutredningens förslag. Målsättningen med modellen är liksom tidigare att premiera hög kvalitet i forskning men också att i ökad utsträckning premiera strategisk profilering och prioritering av forskning där förutsättningarna bedöms vara bäst för forskning av högsta internationella kvalitet vid universitet och högskolor (s. 53).

Den grundläggande principen för kvalitetsbaserad fördelning är hög vetenskaplig kvalitet. Vid bedömningen av vad som är forskning av hög kvalitet ska internationellt vedertagna kriterier som tar hänsyn till kvalitet inom samtliga forskningsområden tillämpas. I detta ingår samverkan med det omgivande samhället som en viktig komponent i bedömningarna. Regeringen föreslår att den kvalitetsbaserade fördelningen ska göras genom att medel fördelas till s.k. profilområden. Profilområden ska vara strategiska satsningar av hög kvalitet som lärosätena själva definierar. Profilområdena ska syfta till att stärka lärosätenas forskningsprofiler och bidra till ökad kvalitet i forskningen. Det är lärosätena, inte enskilda forskare, som bör ansöka om medel till profilområden, och statliga forskningsråd bör ansvara för att göra sakkunnigbedömningar av ansökningarna. Rådets bedömningar blir underlag för kommande beslut om medel. Regeringens utgångspunkt är att samtliga lärosäten ska kunna tilldelas minst ett profilområde och att forskning i hela landet därmed ska kunna stärkas och utvecklas i strategisk riktning. Medlen bör inledningsvis specificeras på lärosätenas forskningsanslag. Satsningen på profilområden bör också utvärderas efter en tid (s. 53–54).

Utöver den kvalitetsbaserade fördelningen gör regeringen, i likhet med tidigare, bedömningen att det är viktigt att lärosätena kan ingå i samma modell för resursfördelning för forskning och att det då är naturligt att alla lärosäten har en viss basresurs, en garanterad miniminivå, för forskning som är knuten till lärosätets utbildningsvolym. Detta skapar förutsättningar för ett lärosäte att koppla resurser till utbildningen och att skapa tydliga forskningsprofiler. Basresursen är strategiskt viktig för att lärosätena ska kunna bedriva utbildning i nära koppling till forskningen och för att det ska kunna bedrivas forskning av hög kvalitet i hela landet. Basresursen bör därför fortsätta att vara en del av den nya fördelningsmodellen, enligt regeringen (s. 54).

Den nya modellen för att premiera forskningskvalitet och strategisk profilering vid tilldelning av anslag för forskning och utbildning på forskarnivå till statliga universitet och högskolor samt till Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping bör införas 2023. Under tiden är det enligt regeringen viktigt med en fortsatt tilldelning av nya forskningsmedel som premierar hög kvalitet. Medel borde liksom tidigare fördelas efter resultatet från kvalitetsindikatorerna bibliometri och externa medel. Regeringen avsåg dock att i enlighet med Vetenskapsrådets bedömning justera bibliometriindikatorn. Vid fördelning av medel utifrån kvalitetsindikatorerna bör lärosäten med likartade förutsättningar jämföras med varandra, vilket innebär att medel i likhet med tidigare år bör fördelas till olika grupper av lärosäten. Syftet med grupperingen är att skapa en bättre balans mellan utbildning och forskning vid högskolor och nya universitet för att ge bättre möjligheter till stärkt forskning i hela landet och effektivt utnyttjande av forskningsresurserna. På så sätt kommer lärosätena att tilldelas resurser utifrån kvalitetsindikatorerna i jämförelse med lärosäten som har likartade förutsättningar (s. 54–55).

Regeringen bedömde att nivån borde höjas på den s.k. basresursen från 12 000 kronor per helårsstudent till 17 500 kronor per helårsstudent från 2021. Höjningen motiverades särskilt mot bakgrund av de stora utbildningsutbyggnader som hade skett och beräknades ske för de kommande åren. De lärosäten som hade ett forskningsanslag som understeg 17 500 kronor per helårsstudent riskerade annars enligt regeringen att få svårt att fortsätta att bygga ut utbildningar med hög kvalitet. Flera av de utbildningsutvärderingar som Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gjort, senast av lärarutbildningarna, visar att en vanlig kritik är bristande forskningsanknytning. Genom en höjning av basresursen bedömde regeringen att det borde finnas goda förutsättningar att bedriva forskning och forskarutbilda lärare på alla lärosäten. En sådan höjning kan enligt regeringen inte vänta tills den nya modellen införs 2023 (s. 54).

Efter förslag i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 16, bet. 2020/21:UbU1, rskr. 2020/21:141) ökades anslaget 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor med 720 miljoner kronor 2021 för en förstärkning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå. I vårändringsbudgeten för 2021 återkom sedan regeringen med förslag om att dessa medel skulle fördelas till universitet och högskolor enligt principerna som presenterats i den forskningspolitiska propositionen, dvs. en höjning av den s.k. basresursen, se ovan (prop. 2020/21:99 s. 64–65). Riksdagen beslutade enligt regeringens förslag (bet. 2020/21:FiU21 s. 24, rskr. 2020/21:385).

Översyn av den statliga forskningsfinansieringen

I den forskningspolitiska propositionen framför regeringen att den ser skäl att göra en översyn av den statliga forskningsfinansieringen. För att Sverige ska

kunna vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer är det viktigt att säkerställa att den statliga organisationen för forsknings- och innovationsfinansiering är väl anpassad till samhällsutvecklingen och fungerar på ett ändamålsenligt, kvalitativt, samordnat och kostnadseffektivt sätt. Regeringen framför att det handlar dels om de statliga forskningsfinansiärerna, dels om övriga myndigheters forsknings- och innovationsfinansiering (s. 59–61). Ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Regeringen avser att 2023 införa en ny modell för fördelning av anslag för forskning och utbildning på forskarnivå. Utskottet ser med intresse fram emot den nya modell som regeringen har aviserat.

Vad gäller den s.k. basresursen i regeringens förslag till ny resursfördelningsmodell bedömer regeringen att det fortsatt är viktigt att lärosäten kan ingå i samma modell för resursfördelning för forskning och att det då är naturligt att alla lärosäten har en viss basresurs, en garanterad miniminivå, för forskning som är knuten till lärosätenas utbildningsvolym.

Regeringen ansåg i den forskningspolitiska propositionen att en höjning av basresursen inte kunde vänta tills den nya modellen införs 2023, bl.a. med anledning av de stora utbildningsutbyggnader som har skett och beräknas ske de kommande åren. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget (bet. 2020/21:UbU16, rskr. 2020/21:141). Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det genom höjningen av nivån på basresursen skapas goda förutsättningar för att bedriva forskning vid alla lärosäten och därmed stärka forskningsanknytningen i samtliga utbildningar på grundnivå och avancerad nivå (prop. 2020/21:60 s. 54).

När det gäller yrkandet om att staten ska uppmuntra till att svensk forskning organiseras optimalt noterar utskottet att regeringen ser skäl att göra en översyn av den statliga forskningsfinansieringen för att säkerställa att den statliga organisationen för forsknings- och innovationsfinansiering är väl anpassad till samhällsutmaningarna och fungerar på ett ändamålsenligt, kvalitativt, samordnat och kostnadseffektivt sätt (prop. 2020/21:60 s. 59–61). Utskottet avvaktar en sådan översyn.

Utskottet avstyrker mot bakgrund av gällande bestämmelser och det som anförts ovan motionerna 2021/22:917 (V) yrkande 2, 2021/22:1302 (S) yrkande 3, 2021/22:2541 (SD) yrkande 2 och 2021/22:4161 (KD) yrkande 3.

Lärosätesfrågor och styrning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om lärosätesfrågor och styrning. Jämför reservation 4 (SD, L), 5 (M), 6 (C) och 7 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 11 föreslår motionärerna att en utredning tillsätts med syftet att effektivisera doktorandutbildningarna och därigenom öka möjligheten till samarbete med näringslivet. Den långa utbildningstiden i dag gör enligt motionärerna att det kan vara svårt att få extern finansiering via ett företag.

I motion 2021/22:3028 av Staffan Eklöf (SD) anser motionären att regeringen bör kartlägga vilka hinder som finns för äldre forskare att fortsätta att forska och att den bör agera för att undanröja dessa.

I partimotion 2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 7 vill motionärerna se över möjligheten att satsa mer på forskning och utveckling, bl.a. genom att öka de offentliga forskningsmedlen och stärka forskningsinstitutens roll. Motionärerna anser också att lärarundantagets effekter på kommersialiseringen av forskning och innovationer behöver utredas.

I kommittémotion 2021/22:917 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 7 anser motionärerna att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur doktorandutbildningen kan bli jämställd.

I yrkande 12 i samma motion framför motionärerna att det även bör tillsättas en utredning som granskar förutsättningarna för forskare och lärare med funktionsnedsättning inom universitet och högskolor samt vilka åtgärder som krävs för att öka tillgängligheten.

I yrkande 14 begärs att regeringen tillsätter en utredning om hur kommuners och regioners forsknings- och utvecklingsarbete kan stärkas och fler kombinationstjänster tillkomma.

I kommittémotion 2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 6 vill motionärerna stärka ledarskapet och minska administrationen inom akademien.

Bakgrund

Styrelse och rektor

Av 2 kap. högskolelagen (1992:1434) framgår att lärosätena beslutar om sin interna organisation utöver styrelse och rektor, om inte något annat är föreskrivet (5 §). Styrelsen för ett lärosäte har inseende över lärosätets alla angelägenheter och svarar för att dess uppgifter fullgörs (2 §). För ledningen av verksamheten närmast under styrelsen ska varje lärosäte ha en rektor (3 §). Vidare framgår att det är regeringen som utser ordföranden i ett lärosätes styrelse och att rektorn ska ingå i styrelsen. Lärare och studenter vid lärosätet

har rätt att utse ledamöter i styrelsen. Regeringen utser övriga ledamöter i styrelsen (4 §).

Av 2 kap. högskoleförordningen (1993:100) framgår att styrelsen för ett lärosäte ska bestå av ordföranden och 14 andra ledamöter. Ordföranden får inte vara anställd vid lärosätet (1 §). Lärarna har rätt att utse 3 ledamöter i styrelsen, och studenterna har rätt att utse 3 ledamöter i styrelsen (7 §). Ordföranden och de övriga ledamöter som enligt högskolelagen ska utses av regeringen utses efter förslag av två nomineringspersoner. Förslaget ska föregås av ett samråd inom och utom lärosätet och avse personer med kompetens och erfarenhet från verksamhet av betydelse för lärosätets uppdrag. I förslaget ska en jämn könsfördelning bland ledamöterna beaktas (7 a §). De två nomineringspersonerna utses av regeringen, varav en efter förslag från lärosätet. Den person som utses efter förslag från lärosätet ska ha god kännedom om det aktuella lärosätets verksamhet. Personen får inte ha något pågående ledningsuppdrag vid lärosätet. Den andra personen ska företräda ett övergripande statligt intresse. Nomineringspersonerna ska utses för en bestämd tid, högst tre år. Tiden för förordnandena får inte vara samma tid som den som styrelsen är utsedd för. Ett förslag till ordförande och ledamöter får inte avse någon av nomineringspersonerna för det lärosätet (7 b §).

I 8 kap. högskoleförordningen regleras hur en rektor anställs. Rektorn ska anställas genom beslut av regeringen för högst sex år efter förslag av styrelsen för lärosätet. Anställningen får förnyas, dock högst två gånger om vardera högst tre år. Innan styrelsen lämnar sitt förslag ska den höra lärarna, övriga anställda och studenterna på det sätt som styrelsen har bestämt. I sitt arbete med att föreslå rektor ska styrelsen så långt som möjligt ta fram såväl kvinnliga som manliga kandidater. Styrelsen ska redovisa för regeringen hur jämställdhetsaspekten har beaktats (8 §).

Behörig att vara rektor eller ställföreträdare för rektor är den som uppfyller behörighetskraven för anställning som professor eller lektor (11 §).

Lärares villkor

I en lärares arbetsuppgifter får det ingå att ha hand om utbildning eller forskning samt administrativt arbete. Det anges i 3 kap. 1 § högskolelagen.

Universitet och högskolor har en hög grad av självbestämmande när det gäller sin interna organisation, resursanvändning samt planering och genomförande av forskning och utbildning, detta bl.a. till följd av 1993 års högskolereform och den s.k. autonomireformen 2010. Svenska universitet och högskolor har därmed goda möjligheter att själva bestämma hur verksamheten ska läggas upp och hur resurser ska användas (prop. 2020/21:60 s. 130).

Regeringen anger att de direkta anslagen till universitet och högskolor för forskning och utbildning på forskarnivå, s.k. forskningsanslag (ibland kallade basanslag) ger förutsättningar för lärosätena att göra strategiska forskningsprioriteringar och ta ansvar för hög kvalitet och att förutsättningarna behöver

stärkas genom höjda direkta forskningsanslag. Regeringen föreslog därför i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1) förstärkningar av anslagen till forskning och utbildning på forskarnivå vid universitet och högskolor för att bl.a. skapa möjlighet för strategiska prioriteringar som rör t.ex. forskares villkor (prop. 2020/21:60 s. 47).

I budgetpropositionen för 2021 föreslog regeringen och beräknade en permanent ökning av universitets och högskolors anslag till forskning och utbildning på forskarnivå med 720 miljoner kronor 2021, 870 miljoner kronor 2022, 890 miljoner kronor 2023 och 900 miljoner kronor fr.o.m. 2024 (prop. 2020/21:1, utg.omr. 16, bet. 2020/21:UbU16, rskr. 2020/21:141).

Förbättrade karriärvägar

Forskarkarriäretredningens betänkande Trygghet och attraktivitet – en forskarkarriär för framtiden (SOU 2016:29) lyfte 2016 fram ett antal brister i karriärstrukturen i svensk högskola. Med detta betänkande som grund genomförde regeringen under 2017 och 2018 flera förändringar för att skapa tydligare och mer förutsägbara karriärvägar för doktorander och unga forskare. Bland annat infördes en nationell meriteringsanställning för viss tid, kallad biträdande lektor, i syfte att göra vägen till en tillsvidareanställning mer överskådlig och transparent. Vidare avskaffades utbildningsbidraget, som varit mindre fördelaktigt än en doktorandanställning, och ett antal förbättringar gjordes av stipendiefinansierade doktoranders villkor. Regeringen betonade vidare att det är angeläget att främja mobilitet mellan lärosäten men även mellan lärosäten och andra samhällssektorer, t.ex. näringslivet och offentlig verksamhet. I samband med reformen gav regeringen UKÄ i uppdrag att utveckla uppföljningen av vissa anställningar, däribland meriteringsanställningar och visstidsanställningar, samt mobiliteten i högskolan (prop. 2020/21:60 s. 116–117). I en ändring av UKÄ:s regleringsbrev för budgetåret 2021 (U2021/01513) beslutade regeringen om ett antal uppdrag inom området, bl.a. att följa upp lärosätenas strategiska arbete med karriärvägar och meriteringssystem med öppen och transparent rekrytering. I uppdraget ingick att kartlägga hur meriteringssystemen premierar undervisning, samband mellan forskning och utbildning samt samverkan med omgivande samhälle. UKÄ redovisade uppdraget till regeringen (Utbildningsdepartementet) den 25 mars 2022 (rapport 2022:6). En övergripande slutsats i undersökningen är att karriärvägarna på de flesta lärosäten i stort sett har samma grundstruktur. Det finns också en viss samstämmighet i lärosätenas meriteringssystem. Samtidigt är skillnaderna mellan lärosätena flera. Det är många lärosäten som arbetar med tydlighet och transparens inom ramen för det egna lärosätets system, men på nationell nivå kan mångfalden i lärosätenas karriärvägar och meriteringssystem göra att systemet uppfattas som otydligt. Vidare framgår det bl.a. av undersökningen att det är det en utmaning för lärosätena att förena den ofta stora andelen extern finansiering med långsiktiga strategiska satsningar på karriärvägar och meriteringssystem (s. 5–6).

Andra uppdrag inom området som regeringen beslutade om i ändringen av UKÄ:s regleringsbrev för budgetåret 2021 (U2021/01513) är bl.a. att följa upp andelen visstidsanställningar vid universitet och högskolor, att följa upp mobiliteten, i båda riktningarna, mellan högskolan och andra sektorer samt att följa upp universitets och högskolors dimensionering av utbildning på forskarnivå. En slutredovisning av dessa uppdrag ska lämnas till regeringen (Utbildningsdepartementet) senast den 15 mars 2024.

Forskning och utveckling inom skola m.m.

I den forskningspolitiska propositionen anges följande. Både hälso- och sjukvården och skolväsendet har stora behov av personal och är därför beroende av en välfungerande kompetensförsörjning. För att öka tillgången på utbildad personal inom dessa verksamheter har universitet och högskolor tillförts medel för utbyggnad av hälso- och sjukvårdsutbildningar samt till lärar- och förskolläro-utbildningar. För att förbättra lärosätenas möjligheter att genomföra utbyggnaderna och säkra kvaliteten i utbildningarna är det mycket angeläget att insatser görs för att öka tillgången på lärare med utbildning på forskarnivå som kan undervisa på dessa utbildningar. Att studenter genomgår utbildning med tydlig forskningsanknytning är viktigt för utbildningarnas kvalitet och innebär att studenterna tar med sig ett vetenskapligt förhållningssätt även när de inträder i arbetslivet. Därmed bidrar de till att stärka den vetenskapliga grunden för verksamheten i hälso- och sjukvården respektive inom skolväsendet. Lärosätenas forskningsanslag är en viktig förutsättning för utbildningarnas kvalitet, men regeringen anser att det även behövs riktade insatser på forskarskolor. För lärarutbildningarna har medel till forskarskolor för anställda vid universitet och högskolor tillförts fr.o.m. 2017 (s. 110–111).

Vetenskapsrådet har i uppdrag att utlysa medel för forskarskolor samt bedöma och besluta om vilka lärosäten som ska tilldelas medel.

I budgetpropositionen för 2021 föreslog och beräknade regeringen en ökning av Vetenskapsrådets anslag för forskning, och inom ramen för denna ökning borde 35 miljoner kronor 2021, 40 miljoner kronor 2022, 50 miljoner kronor 2023 och 50 miljoner kronor 2024 avsättas för forskarskolor riktade mot lärare på lärarutbildningarna.

Även vid hälso- och sjukvårdsutbildningarna ansåg regeringen att det fanns behov av fler lärare med utbildning på forskarnivå för att stärka forskningsanknytningen och uppnå högre kvalitet samt för att säkra kompetensförsörjningen av forskare på lärosätena. Därför borde medel på motsvarande sätt avsättas för finansiering av forskarskolor för ökad forskningsanknytning av berörda hälso- och sjukvårdsutbildningar. Inom ramen för Vetenskapsrådets anslagsökning för forskning avsätts 55 miljoner kronor 2022, 65 miljoner kronor 2023 och 65 miljoner kronor 2024 för forskarskolor riktade mot lärare på hälso- och sjukvårdsutbildningar.

Av Vetenskapsrådets regleringsbrev för 2022 framgår att medel ska avsättas med 40 miljoner kronor för forskarskolor riktade mot lärare på lärarutbildningarna och 55 miljoner kronor riktade mot lärare på hälso- och sjukvårdsutbildningarna.

I proposition 2009/10:149 En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor anges följande. Praktisknära forskning i samverkan är en viktig pusselbit för att bidra till kompetensförsörjningen inom lärarutbildningen då lärarutbildare forskar mitt i undervisningsvardagen tillsammans med lärare i skolan och förskolan samtidigt som deras vetenskapliga kompetens stärks. Under 2017–2021 pågick en försöksverksamhet som syftar till att utveckla och pröva olika modeller för långsiktig samverkan mellan universitet och högskolor och huvudmän inom skolväsendet kring praktisknära forskning. En första utvärdering från 2018 visade att samtliga 25 lärosäten som deltagit hade slutit avtal om samverkan med en eller flera skolhuvudmän och s.k. ULF-avtal hade slutits mellan lärosäten och skolhuvudmän. (ULF står för utbildning, lärande och forskning.) Samverkan har anpassats efter lokala och regionala behov och förutsättningar och omfattar forsknings- och utvecklingsverksamhet men också delade anställningar där lärare arbetar både i skolan och vid ett universitet eller en högskola. Detta stärker metodiken inom lärarutbildningarna och forskningskompetensen i skolväsendet samt kopplingen mellan teori och praktik.

Regeringen bedömde att satsningen hade mött förväntningarna och hade stora möjligheter att utvecklas, varför den borde fortsätta samt tillföras ytterligare medel. Det innebär att fler skolhuvudmän kommer att kunna delta och att samarbetsavtalen mellan lärosäten och skolhuvudmän kan bli mer stabila och långsiktiga (prop. 2020/21:60 s. 112).

Läraryndantaget

Av 1 § andra stycket lagen (1949:345) om rätten till arbetstagares uppfinningar framgår att lärare vid universitet, högskolor eller andra inrättningar som tillhör undervisningsväsendet i denna egenskap inte ska anses som arbetstagare enligt lagen. Bestämmelsen innebär att arbetsgivare inte kan åberopa någon rätt till uppfinningar som har gjorts av denna kategori av arbetstagare med stöd av lagen. Det är emellertid endast patentbara uppfinningar som omfattas av läraryndantaget, dvs. sådana uppfinningar som svarar mot de krav på nyhet och uppfinningshöjd som uppställs i patentlagen.

Jämställdhet inom akademien

De statliga universiteten och högskolorna har en skyldighet enligt högskolelagen att alltid iaktta och främja jämställdhet mellan kvinnor och män i sin verksamhet (1 kap. 5 § andra stycket högskolelagen). Det ska vid beslut om anställningar endast fästas avseende vid sakliga grunder, såsom förtjänst

och skicklighet, i enlighet med regeringsformen och lagen (1994:260) om offentlig anställning.

Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen att den avser att utveckla myndighetsstyrningen så att den tydligare främjar en jämställd högskola med goda arbetsvillkor (s. 155).

Statliga universitet och högskolor har sedan 2016 haft regeringsuppdraget Jämställdhetsintegrering i högskolor och universitet. I uppdraget ingår att varje universitet och högskola ska fortsätta att arbeta utifrån en individuell plan för lärosätet med utvecklingsbehov, mål och aktiviteter som lärosätet avser att vidta samt beskriva på vilket sätt jämställdhet ska integreras och bli en del av lärosätets ordinarie verksamhet.

I det gemensamma regleringsbrevet för svenska universitetet och högskolor för 2022 (U2021/04851 [delvis] och U2021/04891) framgår att universitet och högskolor ska fortsätta arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen, t.ex. i fråga om lika möjligheter till karriärvägar, könsbundna studieval och genomströmning. Lärosätena ska identifiera jämställdhetsproblem i kärnverksamheten som de kan bidra till att lösa. Universitet och högskolor ska senast den 1 september 2022 redovisa inriktningen för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering för 2023–2025 till Regeringskansliet. Universitet och högskolor ska också redovisa hur de beaktar jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel.

Vetenskapsrådet var en av de första myndigheter som ingick i regeringens satsning på jämställdhetsintegrering i myndigheter (JIM) och sedan 2013 har myndigheten haft ett fortsatt uppdrag i fråga om jämställdhetsintegrering. Även Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) och Verket för innovationssystem (Vinnova) ingår i satsningen. Vetenskapsrådet driver också ett nätverk för s.k. JIM-myndigheter med ansvar inom högskolan. Enligt regeringen visar Vetenskapsrådets arbete med jämställdhet att deras insatser för att utbilda och uppmärksamma personal och granskare på jäv och fallgropar vad gäller jämställdhet har gett resultat. Beviljandegraden vid ansökan om bidrag hos Vetenskapsrådet är sedan flera år jämn mellan män och kvinnor, även om tillfälliga variationer förekommer. Regeringen anger att det är viktigt att bevara det goda resultatet som arbetet har bidragit till och att även fortsättningsvis aktivt jobba för ökad jämställdhet samt sprida medvetenhet om hur jämställdhetsfrågor bör hanteras i ansökningsberedningen (prop. 2020/21:60 s. 120–121).

Utifrån den nationella regleringen är det ett strategiskt arbetsgivaransvar för universitet och högskolor att själva organisera lokala meriteringssystem. Meriteringssystem kan spela en viktig roll i hur, utöver forskningsmeriter, exempelvis undervisning, samband mellan forskning och utbildning samt samverkan med omgivande samhälle premieras. Meriteringssystem med öppen och transparent rekrytering är också viktiga för att ge kvinnor och män lika möjligheter att meritera sig. Regeringen har därför följt upp lärosätenas

strategiska arbete med karriärvägar och meriteringssystem genom ett uppdrag till UKÄ (U2021/01513) som redovisats ovan. I uppdraget ingick även att kartlägga hur kvinnors och mäns möjligheter att meritera sig tillvaratas. Av undersökningen (rapport 2022:6) framgår att lärosätena arbetar aktivt med att åstadkomma jämställdhet vid rekrytering och meritering. Utvecklingen av jämställdheten har på övergripande nivå varit positiv sett till fördelningen av kvinnor och män på olika anställningar och deras möjligheter att meritera sig. Men att tillhöra det underrepresenterade könet (oftast kvinnor) kan dock innebära bekymmer, enligt undersökningen, eftersom krav på jämställd representation i olika grupper inom lärosätet tar tid från egen meritering inom forskning och undervisning (s. 5–6). Samtidigt visar undersökningen att det fortfarande är stora könsskillnader mellan ämnen. Männens dominans är t.ex. speciellt stor bland forskande och undervisande personal inom flera tekniska ämnen. Än så länge är det mer sällsynt med ämnen med en majoritet av kvinnor, men hälsovetenskap är ett exempel på detta. Om könssegregeringen efter ämne inte jämnas ut kommer troligen de problem som är specifika för det underrepresenterade könet i akademien att fortgå, enligt undersökningen (s. 122).

Utskottets ställningstagande

Universitet och högskolor har en hög grad av självbestämmande när det gäller sin interna organisation, resursanvändning samt planering och genomförande av forskning och utbildning. Svenska universitet och högskolor har därmed goda möjligheter att själva bestämma hur verksamheten ska läggas upp och hur resurser ska användas. De direkta anslagen till universitet och högskolor för forskning och utbildning på forskarnivå ger förutsättningar för lärosätena att göra strategiska forskningsprioriteringar och ta ansvar för hög kvalitet. I budgetpropositionen för 2021 föreslog regeringen förstärkningar av anslagen till forskning och utbildning på forskarnivå vid universitet och högskolor för att bl.a. skapa möjlighet till strategiska prioriteringar som rör t.ex. forskares villkor. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2020/21:UbU1 s. 52, rskr. 2020/21:141).

Enligt utskottet är goda arbets- och anställningsvillkor och en god arbetsmiljö för de verksamma i högskolan en förutsättning för hög kvalitet i den högre utbildningen och forskningen.

Utskottet menar att de förändringar som har genomförts under senare år, med åtgärder för att skapa bättre karriärvägar för doktorander och unga forskare är positiva. Utskottet konstaterar också att regeringen avser att fortsätta att följa utvecklingen av tidigare beslut om doktoranders villkor, reglering av anställningar m.m. och att UKÄ har fått ett flertal särskilda uppdrag att t.ex. följa upp lärosätenas arbete med karriärvägar och meriteringssystem, mobilitetsfrågor liksom dimensioneringen av utbildning på forskarnivå.

Utskottet vill hänvisa till att regeringen har genomfört flera satsningar för att stärka den praktiska forskningen; t.ex. kan nämnas de s.k. ULF-avtalen där samarbetsavtal sluts mellan lärosäten och skolhuvudmän och vilka anpassas efter lokala behov och förutsättningar.

Slutligen vill utskottet understryka vikten av jämställdhet inom forskningen. De statliga universiteten och högskolorna har en skyldighet enligt högskolelagen att alltid iaktta och främja jämställdhet mellan kvinnor och män i sin verksamhet. Utskottet noterar att utvecklingen mot ökad jämställdhet vid lärosätena sker på flera sätt, t.ex. genom det regeringsuppdrag som pågår i fråga om jämställdhetsintegrering. Utskottet noterar också att regeringen avser att utveckla myndighetsstyrningen på området.

Med hänvisning till gällande bestämmelser och vad som har anförts ovan avstyrker utskottet motionerna 2021/22:917 (V) yrkandena 7, 12 och 14, 2021/22:3028 (SD), 2021/22:3511 (C) yrkande 7, 2021/22:3992 (M) yrkande 11 och 2021/22:4006 (L) yrkande 6.

Forskning om hälsa och välfärd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om forskning om hälsa och välfärd.

Jämför reservation 8 (M), 9 (SD), 10 (C), 11 (V) och 12 (MP).

Motionerna

I motion 2021/22:975 av Lars Mejern Larsson (S) anser motionären att forskningen om epilepsi i Sverige behöver stärkas och samordnas.

Enligt motion 2021/22:2048 av Marléne Lund Kopparklint (M) behöver förutsättningarna för att öka stödet till forskning om traumabehandlingsstudier för sexuell våldsexponering utredas.

I motion 2021/22:3145 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) vill motionären att förutsättningarna för att göra en forskningsstudie om anhörigas betydelse i vårdplanen för patienter med psykisk sjukdom ses över.

I kommittémotion 2021/22:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8 anser motionärerna att verksamhetsnära forskning som rör omvårdnad av och omsorg om äldre bör prioriteras.

I kommittémotion 2021/22:3362 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13 behandlas frågan om att prioritera och förbättra förutsättningarna för den kliniska forskningen.

I kommittémotion 2021/22:3363 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 50 vill motionärerna prioritera och genomföra en långsiktig särskild satsning riktad mot barncancerforskningen.

I kommittémotion 2021/22:3696 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 5 framför motionärerna att det bör genomföras forskning om

förebyggande åtgärder och effekter av insatser till anhöriga. Motionärerna efterfrågar bättre redskap och metoder för att kunna stödja människor som är suicidala och närstående som drabbats av sorgen efter att någon nära anhörig eller vän tagit sitt liv.

I kommittémotion 2021/22:3697 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7 framför motionärerna att behovet av forskning om postcovid är stort och att regeringen fortsatt behöver säkerställa forskning om gruppen sjuka i postcovid.

I kommittémotion 2021/22:3699 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13 vill motionärerna förbättra förutsättningarna för den kliniska forskningen och digitala utvecklingen inom kognitiv medicin.

Enligt kommittémotion 2021/22:3700 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 16 bör forskning om kvinnors sjukdomar och hälsa prioriteras och resurser långsiktigt öronmärkas för ändamålet.

I yrkande 22 framhåller motionärerna att forskning om medicinska aborter bör prioriteras med anledning av att abortlagstiftningen utvecklas och moderniseras.

I kommittémotion 2021/22:3765 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 6 föreslår motionärerna att man prövar möjligheten att etablera ett nationellt forskningsorgan inom området missbruk och beroende.

I yrkande 7 anser motionärerna att kliniska behandlingsstudier bör prioriteras för att utveckla evidensbaserad prevention och behandling av läkemedelsberoende.

I yrkande 8 föreslår motionärerna att administrativa och finansiella förutsättningar skapas nationellt för gränsöverskridande forskning inom det kommunala och regionala uppdraget i syfte att utveckla bättre och mer evidensbaserade metoder och insatser.

I kommittémotion 2021/22:3989 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 3 anför motionärerna att ett nytt nationellt forskningsprogram med målsättningen att utveckla antivirala medel och vacciner mot virusinfektioner bör inrättas. Satsningen bör enligt motionärerna ha ett långsiktigt perspektiv med målet att bygga upp en ökad kunskapsbas och säkra kompetensförsörjning av framtidens forskningsledare.

I yrkande 4 vill motionärerna stärka satsningarna på virusforskning som ska användas för medicinsk samt patientnära forskning. Motionärerna framför att Världshälsoorganisationen (WHO) rekommenderar att forskning om virusorsakade infektioner och pandemier prioriteras, då det saknas ett stort antal antivirala läkemedel.

Enligt kommittémotion 2021/22:3802 av Clara Aranda m.fl. (SD) yrkande 26 bör det säkras utrymme i forskningsprogrammet för kvinnors hälsa, specifikt öronmärkt för området äggstockscancer.

I kommittémotion 2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 30 vill motionärerna att regeringen ser över hur möjligheterna att genomföra forskning inom primärvårdens behandling av psykisk ohälsa kan förbättras.

Enligt kommittémotion 2021/22:734 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 1 bör regeringen tillsätta en utredning för att inrätta ett nationellt multi-disciplinärt kunskapscentrum för ökad forskning om psykosociala faktorer i diagnostik och behandling av psykisk ohälsa i syfte att främja samverkan och kunskapsspridning inom området.

I motion 2021/22:1718 av Nicklas Attefjord och Annika Hirvonen (båda MP) vill motionärerna stärka forskningen om Ehlers-Danlos syndrom, bl.a. om hur det uppstår, hur det skulle kunna botas och hur man kan underlätta livet för de drabbade.

I motion 2021/22:3398 av Nicklas Attefjord (MP) önskar motionären stärka forskningen om amyotrofisk lateral skleros (ALS).

I motion 2021/22:3414 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 4 framhåller motionären att det behövs mer forskning om att förebygga bröstcancer för att utveckla effektiva screeningmetoder och möjligheter att identifiera kvinnor med hög risk.

Bakgrund och gällande rätt

Fördelning av medel till forskning

Medel till forskning ska fördelas på grundval av en vetenskaplig bedömning av forskningen i fråga. Det framgår bl.a. av instruktionerna för Vetenskapsrådet och de övriga forskningsråden (se t.ex. förordningen [2009:975] med instruktion för Vetenskapsrådet). Forskningsfinansiärerna har till uppgift att i konkurrens mellan forskare och forskargrupper besluta om finansiering av forskning. Det är också möjligt för lärosäten att själva initiera forskning inom forskningsområden inom ramen för sina direkta forskningsanslag. Riksdagens årliga beslut om statsbudgeten innebär att medel anvisas till olika anslag. Det innebär att riksdagen fastställer de ekonomiska ramarna för olika större forskningsområden. Besluten med anledning av budgetpropositionerna för 2021 och 2022 innebar att riksdagen ställde sig bakom forskningsåtaganden på en rad områden som närmare beskrivs i den forskningspolitiska propositionen (prop. 2020/21:60, bet. 2020/21:UbU16). De övergripande samhällsutmaningar som propositionen fokuserar på rör bl.a. hälsa och välfärd, klimat och miljö och ett demokratiskt och starkt samhälle.

Forskningssatsning inom hälsa och välfärd

Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen följande. Välfärdssektorn är i ständig utveckling och i behov av ny kunskap. För att tillgodose detta behov krävs att tillräckliga medel till forskning, inklusive praktisknära forskning, avsätts till lärosäten och berörda forskningsfinansiärer.

Sammansättningen i befolkningen förändras med en ökande andel äldre personer. Detta medför att behovet av förebyggande insatser, hälso- och sjukvård och omsorg blir större samtidigt som de behöver anpassas till regionala och lokala förutsättningar. Äldre personer blir i högre grad

multisjuka än andra personer, dvs. har flera olika sjukdomar parallellt, vilket ökar komplexiteten ytterligare och därmed behovet av kunskap.

Såväl förebyggande insatser som diagnostik och vård går mot alltmer individanpassade lösningar, s.k. precisionsmedicin. Det innebär att behandlingarna för en patient eller grupp anpassas utifrån patientens eller gruppens specifika förutsättningar, både på molekylär och på mer övergripande nivå.

Parallellt med utvecklingen mot precisionsmedicin sker en förskjutning av hälso- och sjukvården mot en mer nära vård. Det innebär att vården i allt större utsträckning kommer att flyttas ut från de större sjukhusen till mottagningar utanför dessa miljöer, t.ex. vårdcentraler. Forskning och utbildning behöver då följa med; dessa verksamheter måste bedrivas där patienterna finns. Att bygga upp och utveckla forskningskompetens i primärvården, inklusive den kommunala hälso- och sjukvården, blir därför viktiga investeringar i framtidens hälsa och välfärd (s. 77–78).

Forskningsuppdrag inom hälsa och välfärd

I början av 2021 gav regeringen Vetenskapsrådet flera nya uppdrag med anledning av de satsningar som presenterades i den forskningspolitiska propositionen (U2021/01515). Dessa inkluderar bl.a. en satsning på 100 miljoner kronor till det nationella forskningsprogrammet om virus och pandemier, 30 miljoner kronor till precisionsmedicin och 35 miljoner kronor till forskningskompetens i primärvården (prop. 2021/22:1 utg.omr. 16).

I Vetenskapsrådets regleringsbrev för 2022 anges att minst 30 miljoner kronor ska avsättas för forskning som bidrar till utveckling av precisionsmedicin. Vidare anges att minst 35 miljoner kronor ska avsättas till forskningskompetens i primärvården. I Vetenskapsrådets regleringsbrev för 2022 anges att uppdraget att inrätta forskningsprogrammet inom virus och pandemier ska rapporteras senast den 31 mars 2022.

Ett nationellt forskningsprogram om psykisk hälsa

Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen följande. Psykisk ohälsa eller psykisk sjukdom innebär ofta svårigheter och sämre levnadsförhållanden för den enskilde. Utredningar har visat att det finns stora kunskapsluckor inom området och att det behövs forskning för att förbättra kunskapsläget. Ett nationellt forskningsprogram om psykisk hälsa bör därför enligt regeringen inrättas av Forte i samverkan med andra relevanta forskningsfinansiärer och aktörer. Forskningsprogrammet bör inkludera barns och ungdomars psykiska hälsa, förebyggande och tidiga insatser vid psykisk ohälsa, suicidprevention samt samordnade insatser för personer med svår psykiatrisk problematik. Det handlar bl.a. om att bidra med kunskap om hur evidensbaserade metoder kan omsättas i praktiken. Forskningen bör också inriktas mot mer samordnade insatser för personer med svår psykiatrisk

problematik, t.ex. i form av samsjuklighet i missbruk och annan psykisk diagnos eller närliggande tillstånd, i syfte att åstadkomma bättre och mer samordnade insatser för dessa personer eller forskning om hur evidensbaserade metoder kan införas i verksamheterna. Programmet bör verka för att finansiera tvärvetenskaplig forskning utifrån prioriterade kunskapsbehov, samla forskningen, skapa plattformar för att sprida och nyttiggöra resultat samt stimulera strategisk samverkan mellan finansörer, forskningsutförare, relevanta myndigheter och andra användare av forskningsresultaten (s. 86–87).

Av Fortes regleringsbrev för 2021 framgår att forskningsrådet under 2021 skulle inrätta ett tioårigt nationellt forskningsprogram om psykisk hälsa och att programmet ska bedrivas i enlighet med vad som beskrevs i uppdraget om att inrätta nationella forskningsprogram (U2017/02404).

I Fortes regleringsbrev för 2022 anges att minst 35 miljoner kronor ska avsättas till ett nationellt forskningsprogram om psykisk hälsa.

Satsningar med anledning av covid-19-pandemin

Vetenskapsrådet fick i början av 2021 flera uppdrag i syfte att bidra till att möta de utmaningar som orsakas av den pågående pandemin. Myndigheten skulle bl.a. finansiera uppföljningsstudier av covid-19-vacciner med 100 miljoner kronor (U2021/00807) och finansiera forskning om långvariga symtom till följd av genomgången covid-19-sjukdom med 50 miljoner kronor (U2021/01335). Det framgår av Vetenskapsrådets regleringsbrev för 2021 (U2021/01321). Av regleringsbrevet framgår också att uppdragen skulle redovisas till regeringen (Utbildningsdepartementet) senast den 31 mars 2022.

Äldreforskning

Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen följande. Vård av och omsorg om personer med demenssjukdom är mycket resurskrävande, vilket är en stor utmaning också för den offentliga vården och omsorgen. Enligt regeringen finns det därför ett stort samhälleligt intresse av att utveckla vård och omsorg och att forska om hur situationen för personer med demenssjukdom och deras anhöriga kan utvecklas. Sådana studier kan ha en bred spännvidd, t.ex. grundforskning om orsaker till Alzheimers sjukdom, utveckling av läkemedel, vård och kvalitetsregister, epidemiologi, patientcentrerad vård och stöd till anhöriga. Inom ramen för Fortes anslagsökning för forskning avsätts 30 miljoner kronor 2021, 30 miljoner kronor 2022, 30 miljoner kronor 2023 och 30 miljoner kronor 2024 för äldreforskning (s. 85–86).

Av Fortes regleringsbrev för 2022 (S2021/08111) framgår att minst 30 miljoner kronor ska avsättas för äldreforskning.

Stöd till utveckling av ny molekylär diagnostik och behandling

Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen följande. Projektet Genomic Medicine Sweden (GMS) har en bärande funktion för att förverkliga det mål som sätts upp i den nationella life-science-strategin om att Sverige ska vara ett föregångsland när det gäller att införa individanpassad diagnostik och behandling i hälso- och sjukvård. Initialt fokus i projektet ligger på ärftliga sjukdomar, cancer och infektionssjukdomar samt undersökningar av hur arvsanlag påverkar effekten av läkemedel och risken för läkemedelsbiverkningar (s.k. farmakogenetik). Arbetet kommer på sikt (2025–2030) att utvidgas till att även omfatta folksjukdomar såsom hjärt-kärlsjukdomar, diabetes, kroniska inflammationstillstånd i leder, muskler och hjärna samt psykiatriska sjukdomar (s. 91–92).

Vidare anger regeringen att GMS baseras på ett unikt samarbete mellan SciLifeLab, samtliga sju regioner med universitetssjukvård, övriga 14 regioner, landets sju universitet med medicinsk forskning, näringslivet och patientorganisationer.

Inom ramen för Vinnovas anslagsökning för forskning och utveckling avsätts 30 miljoner kronor 2021, 30 miljoner kronor 2022, 30 miljoner kronor 2023 och 30 miljoner kronor 2024 för infrastruktur för utveckling av ny molekylär diagnostik och behandling (s. 92).

Enligt Vinnovas regleringsbrev för 2022 (N2022/00696) ska myndigheten använda minst 30 miljoner kronor till molekylär diagnostik och behandling.

Klinisk forskning

Av förordningen med instruktion för Vetenskapsrådet framgår att myndigheten har olika uppgifter som rör klinisk forskning (2 §). Vetenskapsrådet ska stödja och utveckla förutsättningarna för kliniska studier i Sverige. Till exempel har rådet etablerat ett samarbete mellan Sveriges sex hälso- och sjukvårdsregioner (Kliniska studier Sverige). Vetenskapsrådet ska också förbättra tillgängligheten till och underlätta användningen av registeruppgifter för forskningsändamål och bistå forskare med information om relevanta bestämmelser om register. Detta gör rådet tillsammans med bl.a. Registerdatarådet, som finns vid myndigheten. Vetenskapsrådet ska dessutom bistå styrgruppen för avtalet mellan svenska staten och vissa hälso- och sjukvårdsregioner om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården (det s.k. ALF-avtalet) med administrativt stöd. Därutöver utvärderar rådet den kliniska forskningen i de sju regioner som omfattas av ALF-avtalet. Av förordningen med instruktion för Vetenskapsrådet framgår även att Vetenskapsrådet finansierar klinisk forskning. Inom Vetenskapsrådet beslutar Ämnesrådet för medicin och hälsa om fördelning av medel till forskning, såväl grundforskning som tillämpad forskning, bl.a. i syfte att överbrygga avståndet mellan experimentell biomedicinsk forskning och patientnära forskning inom medicin, inklusive vårdvetenskap, odontologi och farmaci (8 §). Kommittén för klinisk

behandlingsforskning beslutar om fördelning av sådana medel som har tilldelats Vetenskapsrådet för klinisk behandlingsforskning (8 §).

Fri forskning inom alla områden

Högskolelagen innehåller en bestämmelse om allmänna principer för forskningens frihet. I 1 kap. 6 § andra stycket anges att för forskningen ska som allmänna principer gälla att forskningsproblem får väljas fritt, att forskningsmetoder får utvecklas fritt, och att forskningsresultat får publiceras fritt.

Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen följande. Resultat från fri forskning av hög kvalitet, där forskare själva formulerat sina forskningsområden och frågeställningar, lägger grunden för den kunskap som samhällsutvecklingen vilar på. Det fria kunskaps sökandet är en hörnsten i ett demokratiskt samhälle, i synnerhet i en tid när falska eller förvrängda påståenden riskerar att få stor spridning. Resultat från den fria forskningen kan leda till tillämpningar och innovation. Starka fria forsknings- och utbildningsmiljöer attraherar även samarbeten och samverkan med näringslivet, det offentliga och andra aktörer. Universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå utgör grunden för all forskning som bedrivs vid svenska lärosäten. En höjning av forskningsanslagen syftar till att lärosätena ska få långsiktiga förutsättningar, ha möjligheter att välja forskningsområden och göra egna strategiska prioriteringar samt ta ansvar för hög kvalitet genom bl.a. profilering mot lärosätenas styrkeområden, liksom för samverkan (s. 18).

Enligt regeringen är det viktigt att ge utrymme för den fria forskarinitierade forskningen. I syfte att skapa vetenskaplig förnyelse, bredd och kvalitet har Vetenskapsrådet fått ökade anslag för att fördela medel för fri forskning inom alla forskningsområden. Inom ramen för Vetenskapsrådets anslagsökning för forskning avsätts 40 miljoner kronor 2021, 40 miljoner kronor 2022, 80 miljoner kronor 2023 och 215 miljoner kronor 2024 för fri forskning (s. 57).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis påminna om att forskning kan finansieras via anslag direkt till universitet och högskolor, som själva beslutar om den interna fördelningen av dessa medel. Forskning kan också t.ex. finansieras av statliga forskningsråd och myndigheter, som fördelar medel enligt sina uppdrag.

I april 2021 behandlade riksdagen den forskningspolitiska propositionen där regeringen presenterade sin forskningspolitik för 2021–2024. Riksdagen ställde sig bakom förslagen i propositionen som bl.a. innebar en höjning av forskningsanslagen med syftet att lärosätena ska få långsiktiga förutsättningar och ha möjligheter att välja forskningsområden och göra egna strategiska prioriteringar samt ta ansvar för hög kvalitet genom bl.a. profilering mot lärosätenas styrkeområden. Riksdagens beslut innebar även ökade satsningar

på olika forskningsprogram (bet. 2020/21:UbU1 s. 49, rskr. 2020/21:141). Inom området hälsa och välfärd vill utskottet hänvisa till att regeringen 2021 gav Vetenskapsrådet flera nya uppdrag med anledning av satsningarna i den forskningspolitiska propositionen. Dessa inkluderar bl.a. en satsning på 100 miljoner kronor till det nationella forskningsprogrammet om virus och pandemier, 30 miljoner kronor till precisionsmedicin och 35 miljoner kronor till forskningskompetens i primärvården.

Utskottet konstaterar likt regeringen att svensk hälso- och sjukvård genomgår strukturella förändringar med en utveckling mot en mer nära vård vid tex. vårdcentraler. Forskning och utbildning behöver då följa med i den utvecklingen. Utskottet ser positivt på att regeringen fortsätter att bygga upp forskningskompetens inom primärvården. Utskottet vill också i sammanhanget lyfta att Vetenskapsrådet har olika uppgifter som rör klinisk forskning och att myndigheten finansierar klinisk forskning.

Vad gäller yrkanden om olika sjukdomar vill utskottet nämna projektet GMS som enligt regeringen har en bärande funktion för att förverkliga det mål som satts upp i den nationella life science-strategin om att Sverige ska vara ett föregångsland när det gäller att införa individanpassad diagnostik och behandling i hälso- och sjukvård. Initialt fokus i projektet ligger på ärftliga sjukdomar, cancer och infektionssjukdomar samt undersökningar av hur arvsanlag påverkar effekten av läkemedel och risken för läkemedelsbiverkningar.

Vad gäller yrkanden om psykisk hälsa vill utskottet lyfta det särskilda forskningsprogram om psykisk hälsa som regeringen föreslog i den forskningspolitiska propositionen och som Forte har fått i uppdrag att inrätta. Forskningsprogrammet bör enligt regeringen inkludera bl.a. förebyggande och tidiga insatser vid psykisk ohälsa, suicidprevention samt samordnade insatser för personer med svår psykiatrisk problematik. Programmet bör också verka för att finansiera tvärvetenskaplig forskning utifrån prioriterade kunskapsbehov, samla forskningen, skapa plattformar för att sprida och nyttiggöra resultat samt stimulera strategisk samverkan mellan finansierare, forskningsutförare, relevanta myndigheter och andra användare av forskningsresultaten.

Utskottet noterar också i Fortes regleringsbrev för 2021 (S2020/09593) att Forte fått i uppdrag att fördela ytterligare medel till äldreforskning i syfte att stärka forskningen om vård och omsorg om äldre.

Slutligen vill utskottet lyfta att Vetenskapsrådet har fått ökade anslag för att fördela medel för fri forskning inom alla forskningsområden. Utskottet anser likt regeringen att det är viktigt att ge utrymme för den fria forskarinitierade forskningen i syfte att skapa vetenskaplig förnyelse, bredd och kvalitet.

Med hänvisning till vad som har redovisats avstyrker utskottet motionerna 2021/22:734 (V) yrkande 1, 2021/22:975 (S), 2021/22:1718 (MP), 2021/22:2048 (M), 2021/22:3145 (M), 2021/22:3244 (C) yrkande 30, 2021/22:3361 (M) yrkande 8, 2021/22:3362 (M) yrkande 13, 2021/22:3363 (M) yrkande 50, 2021/22:3398 (MP), 2021/22:3414 (MP) yrkande 4,

2021/22:3696 (M) yrkande 5, 2021/22:3697 (M) yrkande 7, 2021/22:3699 (M) yrkande 13, 2021/22:3700 (M) yrkandena 16 och 22, 2021/22:3765 yrkandena 6–8, 2021/22:3802 (SD) yrkande 26 och 2021/22:3989 (M) yrkandena 3 och 4.

Forskning om klimat och miljö

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om forskning om klimat och miljö.

Jämför reservation 13 (M), 14 (C) och 15 (V).

Motionerna

I motion 2021/22:3070 av Tomas Kronståhl m.fl. (S) yrkande 1 vill motionären verka för forskning om och utredning av det lågfrekventa buller som genereras av stora vindkraftverk på land.

I kommittémotion 2021/22:3431 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 9 framförs behovet av beteendeforskning för att nå framgång i arbetet med cirkulär ekonomi.

Enligt kommittémotion 2021/22:3691 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 8 bör forskningsanslaget för återvinningssektorn öka för att främja materialåtervinningen inom gruvnäringen.

I motion 2021/22:3665 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 55 anser motionärerna att forsknings- och kunskapsläget kring återvinning av innovationskritiska material behöver stärkas.

Enligt kommittémotion 2021/22:3684 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 116 bör möjligheterna till stärkt forskning och utveckling inom de gröna näringarna ses över.

I kommittémotion 2021/22:3199 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 23 behandlas frågan om att se över hur staten kan omfördela forskningsstöd för att stötta återvinningsindustrin. För att utöka möjligheten till en återvinningsbransch inom mineralsektorn krävs det fler incitament från samhället, menar motionärerna. Ett av incitamenten är att rikta mer resurser till den typen av forskning, anser motionärerna.

Bakgrund

Det nationella forskningsprogrammet om klimat

Regeringen framhåller i den forskningspolitiska propositionen att Sverige ska bli ett fossilfritt föregångsland och vara ledande i genomförandet av Parisavtalet och Agenda 2030. Regeringen bedömer att det behövs ökade medel för forskning om bl.a. klimat och biologisk mångfald och en forskningssatsning som kan bidra till att den cirkulära och biobaserade

ekonomin utvecklas. Vidare anser regeringen att forskningen inom livsmedelsområdet bör permanentas och utökas. Sammantaget bedömer regeringen att det behövs kraftigt ökade medel till forskningssatsningar inom klimat- och miljöområdet (s. 66–67).

Regeringen har gett Formas i uppdrag att genomföra ett nationellt forskningsprogram om klimat (M2017/01282). En strategisk forskningsagenda som ska styra genomförandet under perioden 2017–2026 har tagits fram i samråd med berörda intressenter.

För att skapa ytterligare förutsättningar att hantera klimatutmaningen och därmed sammankopplade utmaningar i fråga om biologisk mångfald och ekosystemtjänster anser regeringen att det pågående nationella forskningsprogrammet behöver en betydande förstärkning. Regeringen anger att inom ramen för Formas anslagsökning för forskning och utveckling avsätts 100 miljoner kronor 2021, 100 miljoner kronor 2022, 100 miljoner kronor 2023 och 100 miljoner kronor 2024 för det nationella forskningsprogrammet om klimat (prop. 2020/21:60 s. 68–69).

Enligt Formas regleringsbrev för 2022 har rådet i uppdrag att inrätta tioåriga nationella forskningsprogram om klimat respektive hållbar samhällsbyggnad (U2017/02404 och M2017/01282). Uppdraget ska redovisas årligen senast den 1 mars.

Enligt regleringsbrevet är villkoren för anslaget att minst 230 miljoner kronor ska användas till ett nationellt forskningsprogram om klimat i enlighet med regeringsuppdrag M2017/01282 och regeringens forskningspolitiska proposition. Av dessa medel ska minst 50 miljoner kronor användas till utlysningar om forskning om biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Dessa utlysningar ska stödja det nationella forskningsprogrammet om klimat genom ökad kunskap om hur klimatanpassning, utsläppsminskning, ökat kolupptag, riskreducering och förvaltningen av våra ekosystem kan integreras.

Forskningssatsning på hållbar utveckling av den gröna och blå biobaserade ekonomin

Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen följande. För att minska klimat- och miljöpåverkan är det viktigt att även biobaserade material återanvänds och återvinns. Forskningssatsningen på skogsråvaror och biomassa som presenterades i den forskningspolitiska propositionen 2012 (prop. 2012/13:30 Forskning och innovation) fortsätter och breddas till forskning och innovationsverksamhet för hållbar utveckling av den gröna och blå biobaserade ekonomin, inklusive nya varor, tjänster, återbruk och konsumtion. Detta rör kunskapsområden som också står högt på den globala agendan och där svensk forskning kan bidra (s.73–74).

Regeringen anger att inom ramen för Formas anslagshöjning för forskning och utveckling avsätts 30 miljoner kronor 2021, 40 miljoner kronor 2022, 40 miljoner kronor 2023 och 40 miljoner kronor 2024 för en satsning på hållbar tillväxt och utveckling av den gröna och blå biobaserade ekonomin (s. 74).

Av Formas regleringsbrev för 2022 framgår att riksdagen för budgetåret 2021 har beslutat om anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden (prop. 2021/22:1 utg.omr. 23, bet. 2021/22:MJU2, rskr. 2021/22:99). Vidare framgår att minst 40 miljoner kronor av anslaget (713 664 000) ska användas till forskning för hållbar tillväxt och utveckling av den gröna och blå biobaserade ekonomin.

Nationell strategi för cirkulär ekonomi

I juli 2020 presenterade regeringen en nationell strategi för cirkulär ekonomi. Den nationella strategin pekar ut inriktningen för det arbete som regeringen anser behöver göras för att ställa om till cirkulär produktion och konsumtion och cirkulära affärsmodeller samt giftfria och cirkulära materialkretslopp. Regeringens vision är ett samhälle där resurser används effektivt i giftfria cirkulära flöden och ersätter jungfruliga material. I strategin anges universiteten, högskolorna och forskningsinstituterna som en av de centrala aktörerna i omställningen till en cirkulär ekonomi, tillsammans med politiken, näringslivet, offentlig sektor, privatpersoner och civilsamhället. Flera forskningsinstitut m.m. nämns i strategin som på olika sätt bedriver verksamhet för att främja omställningen till en cirkulär ekonomi: IVL Svenska Miljöinstitutet, Kungliga Vetenskapsakademien, Research Institutes of Sweden AB (RISE), Svenska skogsbrukets forskningsinstitut (Skogforsk) och Stockholm Environment Institute (Nationell strategi för cirkulär ekonomi s. 30.). Till exempel bidrar RISE:s forskning inom cirkulär omställning till återanvändning av sekundära resurser som plaster, matrester, möbler, bygg- och rivningsavfall, biomassa och metaller (RISE:s webbplats).

Återvinning av metaller och mineral

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har fått ett regeringsuppdrag (N2021/01038) om metallåtervinning och har lämnat delrapporten Hållbar utvinning och återvinning av mineral och metall från sekundära resurser. I rapporten framhålls behovet av mer kunskap. I delrapporten föreslås också fortsatta insatser för att öka kunskapsbasen. I uppdragets slutfas kommer en samlad analys att genomföras för att säkerställa att även behov av insatser som inte direkt knyts till en specifik aktivitet identifieras och beskrivs. Slutrapporten kommer 2023.

Utskottets ställningstagande

I den forskningspolitiska propositionen framhåller regeringen flera forskningssatsningar för att utveckla en mer cirkulär och biobaserad ekonomi av högsta kvalitet. Av Formas anslagspost 2022 ska t.ex. 40 miljoner kronor användas till forskning för hållbar tillväxt och utveckling av den gröna och blå biobaserade ekonomin. Utskottet anser att det är positivt att forskningssatsningen på skogsråvaror och biomassa samtidigt ska fortsätta och breddas

till forskning och innovationsverksamhet för hållbar utveckling av den gröna och blå näringen.

Utskottet vill lyfta att akademien är en central aktör i regeringens nationella strategi för cirkulär ekonomi. Flera forskningsinstitut bedriver verksamhet för att främja omställningen till en cirkulär ekonomi. Till exempel bidrar RISE med forskning inom cirkulär omställning till återanvändning av sekundära resurser som plaster, matrester, möbler, bygg- och rivningsavfall, biomassa och metaller.

Vad gäller övriga yrkanden avvaktar utskottet pågående utredningsarbete.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2021/22:3070 (S) yrkande 1, 2021/22:3199 (V) yrkande 23, 2021/22:3431 (M) yrkande 9, 2021/22:3665 (C) yrkande 55, 2021/22:3684 (C) yrkande 116 och 2021/22:3691 (M) yrkande 8.

Forskning om demokrati och samhälle

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om forskning om demokrati och samhälle.

Jämför reservation 16 (SD, L), 17 (M) och 18 (MP).

Motionerna

Enligt motion 2021/22:1592 av Tomas Kronståhl och Björn Petersson (båda S) bör regeringen se över forskningsbehov och lagstiftning kring ökad insyn vad gäller algoritmer och artificiell intelligens (AI) för att säkra såväl medborgarnas personliga integritet som det demokratiska styrelseskicket här i landet.

I kommittémotion 2021/22:3788 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5 lyfter motionärerna betydelsen av forskning för att minska kunskapsluckor och skapa bättre förståelse för hur hedersförtryck och våldsbejakande extremism kan motverkas.

I kommittémotion 2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 27 föreslår motionärerna att regeringen skyndsamt ger Vetenskapsrådet ett formellt uppdrag att kartlägga den s.k. replikationskrisen i Sverige.

I kommittémotion 2021/22:4197 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 11 vill motionärerna stödja forskning och annan verksamhet som har ett helhetsfokus med syftet att främja synergier inom utbildning, forskning och beredskap.

I motion 2021/22:4096 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 framhåller motionärerna behovet av forskning om förebyggande av hedersrelaterat våld och förtryck.

Bakgrund

Digitaliseringens samhälleliga konsekvenser

Enligt regeringen innebär digitaliseringen många möjligheter till utveckling, effektivisering och innovation men väcker också frågor om aspekter som etik, säkerhet, demokrati och integritet. Vidare menar regeringen att förstärkt forskning om digitaliseringens samhälleliga konsekvenser kan anlägga olika perspektiv på konkurrens, konsumentskydd och kompetens, lika väl som delaktighet, trygghet och jämställdhet. Inom ramen för Vetenskapsrådets anslagsökning för forskning föreslog regeringen att det skulle avsättas 10 miljoner kronor 2022, 40 miljoner kronor 2023 och 40 miljoner kronor 2024 för inrättandet av ett nationellt forskningsprogram om digitaliseringens samhälleliga konsekvenser. Det framgår av den forskningspolitiska propositionen (s. 95). Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2020/21:UbU16, rskr. 2020/21:254).

Av Vetenskapsrådets regleringsbrev för 2022 framgår att 10 miljoner kronor får användas till digitaliseringens samhälleliga konsekvenser.

Ett nationellt forskningsprogram om brottslighet och satsning på säkra samhällen

I den forskningspolitiska propositionen anger regeringen följande. Mäns våld mot kvinnor, vålds- och sexualbrott mot barn och andra särskilt utsatta brottsoffer, hedersrelaterat våld och förtryck, våld i ungas relationer samt sexuella trakasserier fortsätter att utgöra omfattande samhällsproblem. Andra hot är terrorism och våldsbejakande extremism, hatbrott och andra brott som hotar demokratin. Samtidigt har också tryggheten minskat. Regeringen anser att det behövs ett nationellt forskningsprogram om brottslighet som inkluderar såväl tillämpad forskning som en mångfald av discipliner (s. 132).

Vidare framgår det att regeringen anser att det behövs en satsning på forskning om säkra samhällen utifrån möjliga påfrestningar och hot som kan påverka de mål som finns för Sveriges säkerhet och att bl.a. störningar i samhällsviktig verksamhet, covid-19-pandemin och kommande pandemier måste hanteras. Genom ökad kunskap om vilka utmaningarna är ges bättre förutsättningar för att skapa ett mer motståndskraftigt samhälle. Forskning inom krisberedskap och civilt försvar är ömsesidigt förstärkande och spänner över många discipliner. Det är även enligt regeringen av vikt att främja internationell forskningssamverkan för att dra lärdom av internationella erfarenheter och genom utbyte och i samarbete med andra kunna generera och få tillgång till relevant kunskap (s. 133–134).

Mot denna bakgrund föreslog regeringen att det inom ramen för Vetenskapsrådets anslagsökning för forskning skulle avsättas medel dels för att inrätta ett nationellt forskningsprogram om brottslighet, dels för forskning om säkra samhällen (s. 132 och 134).

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2020/21:UbU16, rskr. 2020/21:254).

Av regleringsbrevet för 2022 (U2022/01581) framgår att Vetenskapsrådet ska rapportera om uppdraget att inrätta det nya nationella forskningsprogrammet om brottslighet senast den 31 mars 2022 och att minst 30 miljoner kronor ska användas för forskning om säkra samhällen.

Kvalitetssäkringssystem för både kvalitetsutveckling och kontroll av resultat

Enligt högskolelagen ska verksamheten avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen och forskningen (1 kap. 4 §).

I den forskningspolitiska propositionen anger regeringen följande. Lärosätena har ett tydligt ansvar för att verksamheten bedrivs så att hög kvalitet uppnås och andra myndigheters arbete med uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkringsarbete bidrar till att ytterligare stärka och utveckla forskningens kvalitet. Kvaliteten på lärosätenas forskning prövas fortlöpande i interna och externa processer, nationellt och internationellt, exempelvis i samband med beslut om anställningar, finansiering och publicering och i samband med examination i utbildning på forskarnivå (s. 145–146.).

Lärosätenas eget ansvar för kvalitetssäkring är utgångspunkten för det nationella kvalitetssäkringssystem som UKÄ ansvarar för. UKÄ har sedan 2017 haft uppdraget att inkludera forskningsverksamheten i kvalitetssäkringssystemet (s. 150).

Enligt sin instruktion ska Vetenskapsrådet bl.a. fördela medel till forskning av internationellt hög kvalitet samt utvärdera forskning och bedöma forskningen och dess vetenskapliga kvalitet och betydelse (1 § förordningen med instruktion för Vetenskapsrådet).

Vetenskapsrådet använder sig av sakkunnigbedömning, s.k. peer review, för att bedöma ansökningarnas vetenskapliga kvalitet och forskningens potential. Bedömningen innebär att välmeriterade forskare inom samma eller närliggande ämnesområden granskar ansökningarna. Vetenskapsrådet har åtta grundläggande principer för att se till att bedömningen görs i enlighet med en sund granskningssed och god forskningssed samt riktlinjer för sakkunnigbedömningen. Det framgår av Vetenskapsrådets webbplats.

Vetenskapsrådet, Formas, Forte, Vinnova m.fl. finansiärer utvärderar vanligen de forsknings- och innovationsprojekt som de har fördelat medel till. Vetenskapsrådet har också ett mer övergripande ansvar för att följa upp och analysera hur forskningssystemet som helhet fungerar. Inom ramen för den uppgiften utvärderas den svenska forskningens vetenskapliga kvalitet och betydelse för samhällets utveckling samt vissa riktade satsningar från regeringen (prop. 2020/21:60 s. 151).

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att regeringen har avsatt medel i enlighet med vad som presenterades i den forskningspolitiska propositionen för att inrätta ett nationellt forskningsprogram om brottslighet. I den forskningspolitiska

propositionen lyfter regeringen flera samhällsproblem och hot mot demokratin som motiv till forskningsprogrammet, bl.a. hedersrelaterat våld och förtryck och våldsbejakande extremism. Det framgår att programmet ska inkludera såväl tillämpad forskning som en mångfald av discipliner samt möjliggöra ett närmare samarbete mellan forskning och praktik.

Vidare delar utskottet regeringens uppfattning i den forskningspolitiska propositionen att det behövs en satsning på forskning om säkra samhällen utifrån möjliga påfrestningar och hot som kan påverka de mål som finns för Sveriges säkerhet och att bl.a. störningar i samhällsviktig verksamhet måste hanteras. Regeringen framhåller att forskning inom krisberedskap och civilt försvar är ömsesidigt förstärkande och spänner över många discipliner. Det är även enligt regeringen av vikt att främja internationell forskningssamverkan för att dra lärdom av internationella erfarenheter och genom utbyte och i samarbete med andra kunna generera och få tillgång till relevant kunskap.

Utskottet vill hänvisa till att regeringen har gett Vetenskapsrådet i uppdrag att inrätta det nya nationella forskningsprogrammet och att minst 30 miljoner kronor ska användas för forskning om säkra samhällen.

Utskottet vill lyfta att kvaliteten på lärosätenas forskning fortlöpande prövas i interna och externa processer, nationellt och internationellt, exempelvis i samband med beslut om anställningar, finansiering och publicering och i samband med examination i utbildning på forskarnivå. Vidare ansvarar t.ex. UKÄ för ett nationellt kvalitetssäkringssystem där lärosätenas forskningsverksamheter ingår och Vetenskapsrådet använder sig av sakkunnighetsbedömningar för att bedöma ansökningarnas vetenskapliga kvalitet och forskningens potential.

Mot ovanstående bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2021/22:1592 (S), 2021/22:3788 (M) yrkande 5, 2021/22:4006 (L) yrkande 27, 2021/22:4096 (MP) yrkande 1 och 2021/22:4197 (MP) yrkande 11.

Särskilda forskningssatsningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om särskilda forskningssatsningar.

Jämför reservation 19 (M), 20 (SD), 21 (C), 22 (V), 23 (L) och 24 (MP).

Motionerna

I motion 2021/22:1306 av Teresa Carvalho m.fl. (S) anser motionärerna att det bör övervägas att inrätta ett världsbevakningscenter på klimatförändringssområdet med datainsamling via satellit. Med hjälp av satelliter och 3D-kartor kan man genom Esrange i Kiruna bygga ett ”jordens öga”, anför motionärerna.

I kommittémotion 2021/22:3643 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkande 5 ser motionärerna ett behov av ökade satsningar inom EU för att stärka forskning och utveckling om framtida mobilnät.

I yrkande 15 framhåller motionärerna att den rymdstrategi som Sverige antagit med fokus på uppdaterad lagstiftning, ökat svenskt deltagande i internationell samverkan och synergier med övrig industri nu också behöver genomföras i praktiken.

Enligt kommittémotion 2021/22:3757 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 40 behöver det inom ramen för EU tas fram en plan för att stötta forskning om vätgas. Motionärerna framför att det är en stor utmaning att ställa om dagens tunga transporter från fossil till fossilfri drift och att det därför är viktigt att EU, näringsliv och forskning samverkar i frågan.

I kommittémotion 2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 2 anges att rymdforskning är ett prioriterat forskningsområde. Satsningar behöver göras även framöver för att Sverige ska fortsätta att hålla en hög nivå inom området, enligt motionärerna.

I kommittémotion 2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 8 anförs att kärnteknisk forskning bör prioriteras.

I yrkande 9 framhålls att en svensk forskningsreaktor för fjärde generationens kärnkraft öppnar för nya perspektiv.

Enligt kommittémotion 2021/22:3218 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 18 är forskningen om kvinnliga sexualbrottsförövare eftersatt och behöver stärkas.

I kommittémotion 2021/22:3245 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 33 vill motionärerna att ett cybercampus etableras i Sverige för att stärka forskning, utbildning och innovation i fråga om cybersäkerhet.

Enligt kommittémotion 2021/22:3248 av Linda Modig m.fl. (C) yrkande 9 behöver det nordiska samarbetet stärkas kring energifrågor och forskning. Motionärerna framför att de forskningsinstitutioner som finns inom det nordiska samarbetet på sikt bör knytas samman och ges möjlighet att bli ett samnordiskt nätverksuniversitet.

I kommittémotion 2021/22:3681 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 8 vill motionärerna främja mer samverkan mellan myndigheter och forskningsorganisationer samt lärosäten kring modern vatten- och va-teknik.

I kommittémotion 2021/22:449 yrkande 19 framhåller motionärerna att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att särskilt arbeta för ett ökat internationellt forskningsutbyte kring kvinnors och flickors situation inom säkerhetspolitiska frågor och fredsfrämjande insatser.

I kommittémotion 2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 21 anser motionärerna att EU:s medlemsländer behöver öka sina nationella satsningar på forskning med målet att nå 3 procent av BNP till forskning. Motionärerna framför vidare att forskningsmedel fritt ska kunna sökas över EU:s gränser och de önskar bl.a. att ett excellenscentrum inrättas för att på europeisk nivå ge långsiktigt stöd till spjutspetsforskning.

I kommittémotion 2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 16 vill motionärerna införa ett forskningspolitiskt mål om ökade investeringar för att återupprätta satsningar på forskning och utveckling (FoU). Motionärerna anser att det skulle vara en viktig insats att öka FoU-avdraget för att få upp volymen FoU hos framför allt små och medelstora företag.

I kommittémotion 2021/22:4061 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 65 anför motionärerna att Sverige behöver ta fram en nationell plan för övergång till djurförsöksfri forskning och handlingsplaner för att minska antalet djurförsök inom olika forskningsområden.

I yrkande 66 vill motionärerna stärka och utveckla djurförsöksfria forskningsmetoder.

I yrkande 67 vill motionärerna vidare verka för att Sverige ska bli ett av de ledande länderna i arbetet med att utveckla djurförsöksfri forskning och därmed även stärka Sverige som ledande forskningsnation inom medicinsk forskning och life science.

I motion 2021/22:4086 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 4 framför motionärerna att det behövs forskning om rasism inom vården.

I motion 2021/22:4092 av Mats Berglund (MP) anser motionären att det behövs ett nationellt humanioralyft i svensk forskning och utbildning. Motionären framför att ett nationellt humanioralyft kräver såväl höjda anslag och en omfördelning av de samlade statliga anslagen till forskning som starkare forskningsmiljöer och ämnesspecifik kompetens inom forskningsråden, men också ett ökat samarbete mellan de olika disciplinerna.

Bakgrund

Det europeiska gemensamma företaget för smarta nätverk och tjänster

Europeiska unionens råd antog den 19 november 2021 förordning 2021/2085 om bl.a. bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa. Av förordningen framgår att det gemensamma företaget för smarta nät och tjänster etablerades inom ramen för EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, som ett av tio gemensamma företag. Det gemensamma företaget har två huvudsakliga uppdrag: att främja Europas teknologiska suveränitet inom 6G och öka utbyggnaden av 5G i Europa.

De allmänna målen för det gemensamma företaget är bl.a. att främja Europas tekniska ledarskap inom framtidens smarta nät och tjänster genom att ytterligare stärka de nuvarande starka områdena inom industrin och genom att utvidga verksamhetsområdet från 5G-konnektivitet till den bredare strategiska värdekedjan, inbegripet tillhandahållande av molnbaserade tjänster samt komponenter och utrustning (artikel 159 punkt 1 a). Ett ytterligare mål är att främja europeisk teknisk och vetenskaplig spetskompetens i syfte att stödja Europas ledarskap när det gäller att utforma och behärska 6G-system senast 2030 (artikel 159 punkt 1 c).

Det gemensamma företaget finansieras gemensamt av EU och industrin. Budgeten bedöms uppgå till minst 1,8 miljarder euro för perioden 2021–2027,

varav EU:s bidrag uppgår till 900 miljoner euro (artikel 162) (Europeiska unionens webbplats den 24 februari 2022).

Förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling

För att förbättra villkoren för forskning och utveckling i Sverige har arbetsgivaravgiften för personer som arbetar med forskning eller utveckling sänkts. I april 2020 höjdes avdragsmöjligheten från arbetsgivaravgiften hos den avgiftsskyldige från 230 000 kronor till 450 000 kronor per månad (bet. 2019/20:SfU15, rskr. 2019/20:184). Regeringen överlämnade i mars 2021 propositionen Ytterligare förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling (prop. 2020/21:110) till riksdagen. I propositionen föreslås bl.a. att det högsta sammanlagda avdraget från arbetsgivaravgifterna höjs från 450 000 kronor till 600 000 kronor per månad. Av proposition 2020/21:110 framgår också att regeringen anser att en utvärdering bör göras men först efter det att de nya reglerna varit i kraft under en viss tid (s. 13). Riksdagen biföll propositionen den 19 maj 2021 (bet. 2020/21 SfU19, rskr. 2020/21:300).

Cybersäkerhet

I den forskningspolitiska propositionen presenterade regeringen ett antal forskningssatsningar för att stärka datadriven och digital innovation och forskning samt för att öka fokus på säker och etisk tillämpning av data och ny digital teknik inom både näringsliv och offentlig verksamhet (s. 95–96).

Regeringen har gett Vetenskapsrådet i uppdrag att inrätta ett nytt nationellt forskningsprogram om digitaliseringens samhälleliga konsekvenser och förbereda finansiering fr.o.m. 2022 samt att finansiera forskning om cyber- och informationssäkerhet med 5 miljoner kronor (U2021/01515).

Av Vetenskapsrådets regleringsbrev för 2022 framgår att 10 miljoner kronor får användas för digitaliseringens samhälleliga konsekvenser och 15 miljoner kronor för forskning om informations- och cybersäkerhet.

I det gemensamma regleringsbrevet för svenska universitetet och högskolor för 2022 har samtliga universitet och högskolor fått i uppdrag att redogöra för hur de arbetar med informationssäkerhet. Lärosätena ska redovisa för hur de arbetar för att säkerställa informationssäkerheten vid forskning, undervisning och examination på distans.

Rymdstrategi

Regeringen har fattat beslut om en nationell strategi för svensk rymdverksamhet (skr. 2017/18:259). Den innehåller långsiktiga strategiska mål för att stärka svensk rymdverksamhet. Rymdverksamhet bör enligt strategin bedrivas utifrån ett helhetsperspektiv där nyttan för samhället står i centrum samtidigt som Sveriges säkerhet säkerställs. Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22.1, utg.omr. 16) en höjning av

Rymdstyrelsens forskningsanslag med 100 miljoner kronor per år fr.o.m. 2022 för att genomföra den svenska rymdstrategin. Satsningen ska ske med beaktande av Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget (bet. 2021/22:UbU1 s. 63, rskr. 2021/22:108).

Av Rymdstyrelsens regleringsbrev för 2022 framgår att Rymdstyrelsen tilldelas ramanslag för rymdforskning med 1 227 356 000 kronor. Anslaget ska användas med hänsynstagande till Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen i enlighet med Sveriges rymdstrategi.

Klimatmål

Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen följande. Näringslivets klimatomställning syftar till att möta utmaningen att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. För att bidra till näringslivets klimatomställning genom hållbara innovationer bör det etableras ett nationellt resurscentrum för industriell och urban symbios vid det statliga forskningsinstitutet RISE. RISE bör också se till att frågor som är gemensamma mellan olika färdplaner, t.ex. finansiering, tillståndsprocesser, bioenergi och vätgasfrågor, hanteras i en gemensam process i samråd med Fossilfritt Sverige för att få högsta effektivitet. I budgetpropositionen för 2021 föreslår och beräknar regeringen en ökning av anslaget 1:3 utg.omr. 24 Institutens strategiska kompetensmedel (RISE) för utveckling av hållbara innovationer som genom samverkan bidrar till Sveriges klimatmål. Inom ramen för denna ökning avsätts 7 miljoner kronor 2021, 6 miljoner kronor 2022, 5 miljoner kronor 2023 och 5 miljoner kronor 2024 (prop. 2020/21:60 s. 76).

Regeringen föreslår att 88 miljoner kronor anslås för 2022 till RISE, varav 6 miljoner kronor avsätts för klimatmålet (prop. 2021/22:1 utg.omr. 16 s. 268).

Energiforskning

På webbplatsen nordens.org anges som nyhet den 16 december 2021 följande. Det nordiska energisamarbetet ska de närmaste åren fokusera starkt på aktiviteter som understödjer den gröna omställningen och övergången till en ekonomi baserad på hållbar och klimatneutral energi. Det är innehållet i ett nytt nordiskt energipolitiskt samarbetsprogram för 2022–2024.

Det nya samarbetsprogrammet lyfter fram flera insatsområden som ska prioriteras de kommande åren. Det handlar om bl.a. stärkt forsknings-samarbete, samarbete i EU- och EES och grön omställning av transportsektorn.

Alla insatser i samarbetsprogrammet bidrar till att målen i den nordiska visionen uppfylls. Enligt visionen ska Norden vara världens mest hållbara och integrerade region 2030, och energisektorn spelar en avgörande roll i det

arbetet. (Kommunikationsavdelningen på Nordiska rådets och Nordiska ministerrådets sekretariat är ansvarig utgivare av norden.org.)

I Vetenskapsrådets regleringsbrev för 2019 och 2020 avsattes medel till kärnteknisk forskning. Utlysningen av projektmedel som Vetenskapsrådet genomförde gällde ”ny kärnteknik för fjärde generationens kärnkraft”. Totalt beviljade Vetenskapsrådet 29,8 miljoner kronor för 2019–2022. Medlen var avsedda att säkra svensk kompetens inom området och skulle bl.a. användas till att ge svenska forskare tillträde till de internationella forskningsprogram som finns inom området.

Av Energimyndighetens regleringsbrev för 2022 framgår att inom området energiforskning får anslaget användas bl.a. för utgifter för bidrag för att främja utvecklingen av teknik som baserar sig på fossilfria energislag och effektiv energianvändning i industriella processer i försöks- eller fullskaleanläggningar. Anslaget får därmed användas såväl till kärnteknisk forskning som till forskning om förnybar energi. Energimyndigheten har ansvar för strategiarbetet och har möjlighet att prioritera insatser kring alla relevanta energislag, inklusive kärnkraft, i den mån detta bedöms rimligt för att bidra till målen.

Den 15 februari 2022 beslutade Energimyndigheten att bevilja forsknings- och utvecklingsanslag på 99 miljoner kronor till Swedish Modular Reactors AB för att demonstrera och testa en blykyld mindre reaktor i Oskarshamn (dnr 2021-019839). Testreaktorn ska vara eldriven och beräknas vara klar för drift senast 2024. Projektet är ett samarbete mellan Swedish Modular Reactors, Blykalla Reaktorer Stockholm AB, Sydkraft Nuclear Power AB/Uniper och forskare från Kungliga Tekniska högskolan (Energimyndighetens webbplats).

Excellenscentrum

Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen följande. En satsning på excellenscentrum ska göras för att bygga vidare på de erfarenheter som har gjorts i samband med tidigare strategiska satsningar. Syftet är att skapa långsiktigt stöd till forsknings- och utbildningsmiljöer som kan bygga upp forskningscentrum av högsta kvalitet som bidrar till att svensk forskning fortsätter att vara internationellt ledande. Den långsiktiga finansieringen ger även möjligheter att rekrytera internationellt framstående forskare under längre perioder, enligt regeringen. Excellenscentrum bör kunna inrättas inom alla forskningsområden eftersom det är den vetenskapliga kvaliteten som ska vara avgörande för medelsfördelningen. Det är viktigt att dessa centrum bidrar till utbildning av hög kvalitet samt till samhällets behov av kompetensförsörjning, inklusive livslångt lärande. Därför bör verksamheten hos de miljöer som tilldelas finansiering vara förankrad i både högre utbildning och utbildning på forskarnivå. Regeringen föreslår i propositionen medel för satsningen på excellenscentrum inom ramen för Vetenskapsrådets anslagsökning (s. 57–58).

I Vetenskapsrådets regleringsbrev för 2022 (U2022/01581) anges att minst 40 miljoner kronor kan användas för satsningen på excellenscentrum.

Alternativa metoder till djurförsök

Regeringen angav i den forskningspolitiska propositionen att när det gäller användning av försöksdjur är grundförutsättningen att djur bara får användas om syftet med försöket inte kan uppnås utan användning av djur, att så få djur som möjligt används och att djuren inte utsätts för större lidande än vad som är absolut nödvändigt. I EU är det sedan 2013 totalt förbjudet att testa kosmetiska produkter på djur (direktiv 2010/63/EU). Forskning om alternativ till djurförsök utgår från den s.k. 3R-principen, från engelskans replace, reduce och refine, dvs. ersätt, minska och förfina. Forskningen inom detta område är viktig bl.a. för läkemedelsindustrin, men djurförsök används även i exempelvis materialforskning och forskning om kemikalier (s. 93).

Formas avsätter medel för forskning om djurskydd och djurskyddsfrämjande åtgärder. Av Vetenskapsrådets regleringsbrev för 2022 (U2022/01581) framgår att 15 miljoner kronor ska användas för forskning om och utveckling av alternativa metoder till djurförsök inklusive stöd till svenska laboratoriers medverkan i projekt om utvärdering av alternativa metoder på EU-nivå. Vid Jordbruksverket finns ett kompetenscenter för 3R-frågor som har byggts upp i samverkan med företrädare för forskarsamhället, industrin och djurskyddsorganisationer. Centret bidrar till att stärka djurskyddet för försöksdjuren genom att främja och samordna arbetet med alternativ till djurförsök. I den forskningspolitiska propositionen framförs att Sverige bl.a. genom dessa satsningar arbetar med fortsatt utveckling av alternativa metoder till djurförsök i enlighet med den inriktning som anges i direktiv 2010/63/EU (skäl 10). I skäl 10 i direktivet anges att direktivet är ett viktigt steg mot att uppnå det slutliga målet att ersätta alla försök på levande djur i vetenskapliga syften och i undervisningssyfte så snart det är vetenskapligt möjligt att göra det (s. 93).

Forskning om rasism

Regeringen beslutade 2016 om en nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (Ku2016/02633/DISK). Forum för levande historia har till uppgift att samordna och följa upp arbetet inom ramen för den nationella planen. Regeringen framför att planen utgör ett samlat grepp och inbegriper strategier och insatser för att förebygga och motverka rasism och hatbrott genom förbättrad samordning och uppföljning, mer utbildning och forskning, ökat stöd till och fördjupad dialog med civilsamhället, ett förstärkt förebyggande arbete på nätet och ett mer aktivt rättsväsende. Insatser inom den nationella planen som rör forskning är bl.a. att Vetenskapsrådet sedan 2016 har i uppdrag att i samråd med Forte utlysa medel för ett nationellt

forskningsprogram inom området rasism (U2020/06608, U2020/06666 och U2016/00588). Forskningsprogrammet omfattar 20 miljoner kronor per år.

Bildningslyft inom humaniora

I Vetenskapsrådets regleringsbrev för 2022 (U2022/01581) anges att minst 20 miljoner kronor kan användas för ett bildningslyft inom humaniora.

I anslutning till den forskningspolitiska propositionen 2016 ökade finansieringen av humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning genom riktade medel till Vetenskapsrådet. Regeringen ansåg i den forskningspolitiska proposition som riksdagen ställde sig bakom i april 2021 att ytterligare insatser är motiverade för att stärka dessa forskningsområden och öka antalet lärare med utbildning på forskarnivå.

Utskottets ställningstagande

I budgetpropositionerna för 2021 och 2022 beslutade riksdagen om en rad forskningssatsningar utifrån inriktningen i den forskningspolitiska propositionen (bet. 2020/21:UbU1, rskr. 2020/21:141 och bet 2021/22:UbU1, rskr. 2021/22:108). Som nämnts i tidigare avsnitt höjdes basanslagen till lärosätena i syfte att lärosätena ska få långsiktiga förutsättningar och ha möjligheter att välja forskningsområden och göra egna strategiska prioriteringar samt ta ansvar för hög kvalitet genom bl.a. profilering mot lärosätenas styrkeområden. Riksdagens beslut innebar även satsningar på särskilda forskningsprogram samt på den fria forskningen inom alla områden. I det följande kommenterar utskottet några av forskningssatsningarna.

Vad gäller yrkandena om Sveriges rymdstrategi och betydelsen av att den genomförs i praktiken konstaterar utskottet att Rymdstyrelsens forskningsanslag höjs med 100 000 miljoner kronor per år fr.o.m. 2022 för att genomföra den svenska rymdstrategin. Det framgår att satsningen ska göras med beaktande av Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen.

Vad gäller forskning om cybersäkerhet noterar utskottet att regeringen har gett Vetenskapsrådet i uppdrag att inrätta ett nytt nationellt forskningsprogram om digitaliseringens samhällsliga konsekvenser och förbereda finansiering fr.o.m. 2022 samt att finansiera forskning om cyber- och informationssäkerhet. I det gemensamma regleringsbrevet för svenska universitetet och högskolor för 2022 framgår vidare att samtliga universitet och högskolor har fått i uppdrag att redogöra för hur de arbetar med informationssäkerhet.

Utskottet välkomnar regeringens satsning på excellenscentrum med syftet att skapa långsiktigt stöd till forsknings- och utbildningsmiljöer som kan bygga upp forskningscentrum av högsta kvalitet som bidrar till att svensk forskning fortsätter att vara internationellt ledande. Den långsiktiga finansieringen ger även möjligheter att rekrytera internationellt framstående forskare under längre perioder, enligt regeringen.

I den forskningspolitiska propositionen framförde regeringen att för att bidra till näringslivets klimatomställning genom hållbara innovationer bör det

etableras ett nationellt resurscentrum för industriell och urban symbios vid det statliga forskningsinstitutet RISE. RISE bör också se till att frågor som är gemensamma mellan olika färdplaner, t.ex. finansiering, tillståndsprocesser, bioenergi och vätegasfrågor, hanteras i en gemensam process i samråd med Fossilfritt Sverige för att få högsta effektivitet.

Vad gäller djurförsöksfri forskning konstaterar utskottet att det genomförs satsningar genom Formas, Vetenskapsrådet och 3R-centret vid Jordbruksverket för fortsatt utveckling av alternativa metoder till djurförsök.

Vad gäller yrkandet om att öka FoU-avdraget för att förbättra villkoren för forskning och utveckling i Sverige vill utskottet framföra att riksdagen i maj 2021 biföll propositionen Ytterligare förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling (prop. 2020/21:110, bet. 2020/21:SfU19, rskr. 2020/21:300). I propositionen föreslogs bl.a. en höjning av FoU-avdraget. Av propositionen framgick också att regeringen anser att en utvärdering bör göras men först efter det att de nya reglerna varit i kraft under en viss tid.

Vad gäller yrkandet om att stärka det nordiska samarbetet kring energifrågor om forskning noterar utskottet att det nordiska energisamarbetet de närmaste åren ska fokusera på aktiviteter som understödjer den gröna omställningen och övergången till en ekonomi baserad på hållbar och klimatneutral energi. Det är innehållet i ett nytt nordiskt energipolitiskt samarbetsprogram för 2022–2024.

Vad gäller satsningar inom EU för att stärka forskning och utveckling kring framtida mobilnät vill utskottet lyfta att Europeiska unionens råd i november 2021 antog en förordning om bl.a. bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa. Av förordningen framgår att det gemensamma företaget för smarta nät och tjänster etablerats inom ramen för EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, som ett av tio gemensamma företag. Det gemensamma företaget har två huvudsakliga uppdrag: att främja Europas teknologiska suveränitet inom 6G och öka utbyggnaden av 5G i Europa. Det gemensamma företaget finansieras gemensamt av EU och industrin.

Med hänvisning till gällande bestämmelser och vad som anförts ovan avstyrker utskottet motionerna 2021/22:449 (V) yrkande 19, 2021/22:1306 (S), 2021/22:2390 (SD) yrkandena 8 och 9, 2021/22:3218 (C) yrkande 18, 2021/22:3245 (C) yrkande 33, 2021/22:3248 (C) yrkande 9, 2021/22:3643 (M) yrkandena 5 och 15, 2021/22:3681 (C) yrkande 8, 2021/22:3757 (M) yrkande 40, 2021/22:3992 (M) yrkande 2, 2021/22:3996 (L) yrkande 21, 2021/22:4006 (L) yrkande 16, 2021/22:4061 (MP) yrkandena 65–67, 2021/22:4086 (MP) yrkande 4 och 2021/22:4092 (MP).

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som beretts i förenklad ordning.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (V), 5 (KD) och 6 (L).

Utskottets ställningstagande

I betänkandet behandlas motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden. Under riksmötet 2018/19 har detta gjorts i betänkande 2018/19:UbU14, under riksmötet 2019/20 i betänkande 2019/20:UbU16 och under riksmötet 2020/21 i betänkande 2020/21:UbU16. Riksdagen har avslagit motionsyrkandena i enlighet med utskottets förslag. Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför de motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2.

Reservationer

1. Resursfördelning, punkt 1 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvisst (SD) och Jörgen Grubb (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2541 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motionerna
2021/22:917 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 2 och
2021/22:1302 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att forskning inte alltid bedrivs på ett optimalt sätt i vårt land. Små högskolor forskar inom tunga områden där större universitet redan forskar på samma område och med bättre förutsättningar. Forskning inom samma område bör samordnas så att resurserna utnyttjas maximalt. Mindre högskolor bör nischas mot de områden de är bäst på. Staten bör genom anslag och samordning hjälpa till att på olika sätt optimera forskarsamhällets resurser.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

2. Resursfördelning, punkt 1 (V)

av Ilona Szatmari Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:917 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 2 och
avslår motionerna
2021/22:1302 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 3 och
2021/22:2541 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

För att Sverige ska vara ledande i forskning krävs också att vi satsar på grundutbildningen eftersom dagens studenter är framtidens forskare. Styr- och resursutredningen kom 2019 med sitt förslag till en förändrad finansiering av högre utbildning (SOU:2019:6). Utredningen konstaterade bl.a. att det prestationsbaserade resurstilldelningssystemet medför att utbildningar på grundnivå och avancerad nivå som på olika sätt är flexibla för studenten ofta är ekonomiskt ofördelaktiga för lärosätena att erbjuda. Som en del av detta föreslogs att prestationsdelen i utbildningsfinansieringen minskades. För att öka möjligheten för fler att studera och för att trygga lärosätenas finansiering och möjlighet till utveckling bör finansieringen av högre utbildning förändras. Jag anser att regeringen bör ta fram ett lagförslag baserat på Styr- och resursutredningens förslag om att avskaffa det prestationsbaserade resurstilldelningssystemet.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

3. Resursfördelningsmodell för basanslagen, punkt 2 (SD, KD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD), Christian Carlsson (KD) och Jörgen Grubb (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4161 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringen redovisade en höjning av basanslagen i forskningspropositionen – medel som tilldelas direkt till universitet och högskolor för forskning och utbildning på forskarnivå. Vi anser att i praktiken riktades den övervägande majoriteten av de höjda basanslagen till små högskolor med begränsad forskningsverksamhet. Denna uppenbara snedfördelning strider mot regeringens skrivningar om att syftet med att höja basanslaget var att skapa förutsättningar för lärosätena att göra strategiska forskningsprioriteringar och ta ansvar för hög kvalitet i forskningen. Vi hade därför förväntat oss att regeringen i den aktuella budgetpropositionen för 2022 skulle ha vidtagit åtgärder för att säkerställa att resursfördelningsmodellen skulle ge samtliga lärosäten, över hela landet, ett ökat basanslag. Vi vill betona att enskilda högskolor och universitet kompletterar varandra och det är viktigt att ge de bästa förutsättningarna för att skapa starka miljöer för både utbildning och forskning av högsta kvalitet vid alla lärosäten. Det är därför angeläget att det

omgående tas fram en ny resursfördelningsmodell för att basanslagen ska tillgodose behoven vid både högskolorna och forskningsuniversiteten.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

4. Lärosätesfrågor och styrning, punkt 3 (SD, L)

av Fredrik Malm (L), Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD), Maria Nilsson (L) och Jörgen Grubb (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 6 och avslår motionerna

2021/22:917 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkandena 7, 12 och 14,

2021/22:3028 av Staffan Eklöf (SD),

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 7 och

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 11.

Ställningstagande

Ingenjörsvetenskapsakademien har presenterat en rapport (IVA-R 487) som behandlar just utmaningar och utvecklingspotential när det gäller universitets- och högskolestyrelser. Där föreslås bl.a. att rekryteringen av nya ledamöter till en styrelse ska vara grundad på definierade kompetensprofiler och att hänsyn ska tas till lärosätets sammantagna behov.

Administrationen har ökat även för universitetslärare och forskare visar flera studier, vilket i sin tur leder till minskat fokus på kärnverksamheten och minskad effektivitet. Det är mycket oroväckande. Det borde inte vara administrationen utan forskningen och undervisningen som utförs av enskilda professionella som står i centrum.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

5. Lärosätesfrågor och styrning, punkt 3 (M)

av Lars Hjälmered (M), Josefin Malmqvist (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 11 och avslår motionerna

2021/22:917 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkandena 7, 12 och 14,

2021/22:3028 av Staffan Eklöf (SD),

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 7 och

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 6.

Ställningstagande

En doktorandutbildning tar i snitt fyra–fem år vid studier på heltid. Utbildningarnas finansiering kan variera stort. Det vanligaste är att det varierar mellan stipendier, via en doktorandtjänst vid ett lärosäte, via ett företag, s.k. industriforskning, eller via någon kombination av dessa. En del av doktorandutbildningen, ca 20 procent, består av obligatoriska studiekurser samt av undervisning. Den långa utbildningstiden kan göra det svårt att få extern finansiering via ett företag. Företagen har kortare ledtider och konkurrensen om att få fram nya lösningar och innovationer på kortare tid ökar alltmer. För att kunna behålla samarbetet mellan näringslivet och forskningen föreslår vi att en utredning tillsätts för att effektivisera doktorandutbildningarna.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

6. Lärosätesfrågor och styrning, punkt 3 (C)

av Fredrik Christensson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 7 och avslår motionerna

2021/22:917 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkandena 7, 12 och 14,

2021/22:3028 av Staffan Eklöf (SD),

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 11 och

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 6.

Ställningstagande

Redan i dag satsar näringslivet stora summor på forskning och utveckling, men de samlade forskningsanslagen behöver kraftigt öka, genom ett handslag där såväl näringslivet som det offentliga ökar sina satsningar.

Jag vill stärka forskningsinstituterna och inkubatorerna, då de har en viktig roll i att knyta ihop akademi, grundforskning och näringsliv genom att erbjuda mötesplatser och testbäddar/demonstrationsanläggningar som är viktiga för framgångar i innovationsprocessen och för framgångsrik kommersialisering.

Jag vill också se en utvärdering av det s.k. lärarundantaget, som gör att många forskningsresultat aldrig blir kommersialiserade, för att se om det är det bästa sättet att tillvarata innovationer och uppfinningar från svenska lärosäten.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

7. Lärosätesfrågor och styrning, punkt 3 (V)

av Ilona Sztatmari Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:917 av Ilona Sztatmari Waldau m.fl. (V) yrkandena 7, 12 och 14 samt avslår motionerna

2021/22:3028 av Staffan Eklöf (SD),

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 7,

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 11 och

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 6.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur doktorandutbildningen kan bli jämställd. I en rapport inom ramen för Jämställdhetsintegrering i högskolor och universitet konstaterar Jämställdhetsmyndigheten att det finns anledning att skifta fokus till insatser som riktar in sig på att förändra kvinnors och mäns villkor för att öka jämställdheten inom högskolan.

Jag anser vidare att möjligheterna i dag ser mycket olika ut för olika människor när det gäller att arbeta inom akademien. Bakgrund, ekonomiska faktorer, kön och inte minst funktionsnedsättningar spelar in. Eventuella yttre hinder för människor att arbeta med vad de önskar måste motverkas. Det gäller även inom universitets- och högskolevärlden. I dag är kunskaperna om tillgängligheten för forskare och lärare för dåliga. Regeringen bör därför

tillsätta en utredning som granskar förutsättningarna för forskare och lärare med funktionsnedsättning inom universitet och högskolor samt vilka åtgärder som krävs för att öka tillgängligheten.

Jag menar också att regeringen bör tillsätta en utredning om hur kommuners och regioners forsknings- och utvecklingsarbete kan stärkas och fler kombinationstjänster tillkomma. Kommuner och regioner har i allmänhet ett forsknings- och utvecklingsarbete men inte alltid genom kombinationstjänster. Även om det är i samband med den kliniska forskningen som behovet av fler kombinationstjänster oftast hörs i debatter menar jag att det kan finnas en stor forskningsnytta med att ha kombinationstjänster även inom andra områden, som förskola, skola, äldreomsorg etc.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

8. Forskning om hälsa och välfärd, punkt 4 (M)

av Lars Hjalmered (M), Josefin Malmqvist (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8,
 2021/22:3362 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,
 2021/22:3363 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 50,
 2021/22:3696 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 5,
 2021/22:3697 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7,
 2021/22:3699 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,
 2021/22:3700 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 16 och 22,
 2021/22:3765 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 6–8 och
 2021/22:3989 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 samt
 avslår motionerna

2021/22:734 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 1,

2021/22:975 av Lars Mejern Larsson (S),

2021/22:1718 av Nicklas Attefjord och Annika Hirvonen (båda MP),

2021/22:2048 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2021/22:3145 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 30,

2021/22:3398 av Nicklas Attefjord (MP),

2021/22:3414 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 4 och

2021/22:3802 av Clara Aranda m.fl. (SD) yrkande 26.

Ställningstagande

Vi vill i detta sammanhang uppmärksamma följande områden inom hälsa och välfärd.

Forskning och utveckling inom kommunal omsorgsverksamhet har inte kommit lika långt som inom regional vårdverksamhet. De större universiteten bedriver social forskning även riktad mot äldrevården. Den är bra men oftast mer teoretisk än verksamhetsnära och praktiskt tillämplig. Olika lärosäten tar initiativ till forskarskolor, men det räcker inte. Kommuner måste samlas kring utveckling av effektiva arbetssätt för att ha möjligheter att möta befolkningens ökade behov. Vi vill prioritera verksamhetsnära forskning som rör omvårdnad av och omsorg om äldre.

Vi anser att det är centralt att långsiktigt stärka och säkra den patientnära kliniska forskningen inom vården, detta genom dels en mer samlad koncentration av avancerad högspecialiserad vård, dels en förstärkning av de nationella kvalitetsregistren. Vi vill att det införs ett långsiktigt hållbart system för ökad inkludering i kliniska studier, för utan patienter kan inga studier ske. Därtill måste samarbetet mellan cancervården och universiteten stärkas genom en bättre nationell samordning.

Forskning om barncancer är en helt avgörande del för att vi ska kunna nå visionen om att utrota barncancer. Vi vill prioritera och genomföra en långsiktig särskild satsning riktad mot barncancerforskningen. Det ska t.ex. kunna handla om specifik forskning om de särskiljande dragen för just barncancer.

Vi prioriterar att det genomförs grundläggande forskning om förebyggande åtgärder och effekter av insatser till anhöriga vars närstående tagit sitt eget liv. Kunskapen om vilka metoder och arbetssätt som är effektiva i fråga om preventiva åtgärder och gjorda insatser till anhöriga behöver öka. Mer forskning krävs för att förbättra möjligheterna att finna bättre redskap och metoder att kunna stödja människor som är suicidala och närstående som drabbats av sorgen att någon nära anhörig eller vän tagit sitt eget liv.

Behovet av forskning om postcovid är stort och framsteg görs var dag. För en långsiktig och hållbar forskning behöver finansieringen vara gedigen. Riksdagen beslutade under våren 2020 om ökade anslag med 100 miljoner kronor för forskning och innovation som snabbt skulle kunna bidra till att stoppa utbredningen av sjukdomen covid-19 och förhindra framtida pandemiutbrott. Regeringen behöver fortsatt säkerställa forskning om gruppen sjuka i postcovid.

Vi vill utveckla förutsättningarna för den kliniska forskningen och samtidigt förvalta den svenska forskningstraditionen och prioritera forskningsanslagen för att bredda och fördjupa kunskapen om kognitiva sjukdomar. Det är av stor vikt att det finns möjlighet till samarbeten mellan hälso- och sjukvården, akademien, näringslivet och patienterna. Patienten är och kommer att vara en stor och viktig resurs i all vård. Därför måste samarbete med patienter och patientföreningar vara centralt i utvecklingen av ny teknik och nya metoder.

Kvinnors sjukdomar är både i forskning och i det kliniska arbetet i dag eftersatta. Vi föreslår att resurser prioriteras för forskning om kvinnorelaterade sjukdomar. Denna prioritering är långsiktig och ska ge möjligheter att bedriva såväl grundläggande som klinisk forskning.

I dag bedrivs världsledande forskning om medicinska aborter på Karolinska institutet i Stockholm. Det är därmed viktig forskning för Sverige och andra delar av världen. Vi prioriterar och vill öka stödet till denna forskning i samband med att abortlagstiftningen utvecklas och moderniseras.

Vi föreslår att regeringen ges i uppdrag att utreda möjligheten att inrätta ett nationellt forskningsorgan inom området missbruk och beroende som också har uppdraget att vara ett dialogcentrum där berörda aktörer kan mötas och utbyta erfarenheter och diskutera exempelvis behov av ytterligare forskning.

Studier visar att missbruk av beroendeframkallande läkemedel ökar och riskerar att utvecklas till ett stort folkhälsoproblem. Vi föreslår därför att kliniska behandlingsstudier för att utveckla evidensbaserad prevention och behandling av läkemedelsberoende prioriteras. Det kan t.ex. handla om fler studier av behandling av läkemedelsberoende, men även forskning om förskrivningsmönster och attityder till förskrivning.

Individer med beroendesjukdom och psykisk sjukdom flyttas i dag mellan regioner och kommuner då psykiatrin inte alltid ger vård till patienter med ett pågående missbruk och kommunens socialtjänst inte framgångsrikt kan behandla beroendet utan att den psykiska sjukdomen behandlas. Det är inte rimligt att samtliga 290 kommuner och 21 regioner var för sig ska bygga upp forsknings- och utvecklingsverksamhet med allt vad det innebär. Därför föreslår vi att administrativa och finansiella förutsättningar skapas nationellt för gränsöverskridande forskning inom det kommunala och regionala uppdraget i syfte att utveckla bättre och mer evidensbaserade metoder och insatser. Vi anser vidare att det behövs större forskningsanslag för att utveckla och utvärdera metoder för samtidig behandling av missbruk och psykisk sjukdom i samverkan mellan sjukvård och socialtjänst.

Vi anser vidare att vi i Sverige behöver utveckla ett nytt och mer omfattande nationellt forskningsprogram om virus med målsättningen att utveckla antivirala medel och vacciner mot virusinfektioner. Syftet är att lindra sjukdom, förhindra död, avlasta sjukvården och minska kostnaderna för samhället, men också att förhindra smittspridning. Den pågående pandemin har visat vilket globalt problem smittspridning kan bli. En sådan satsning bör ha ett långsiktigt perspektiv med målet att bygga upp en ökad kunskapsbas och att säkra kompetensförsörjning av framtidens forskningsledare.

WHO:s rekommendationer är att prioritera forskning om virusorsakade infektioner och pandemier, då vi saknar ett stort antal antivirala läkemedel. Vi anser därför att medel för virusforskning främst ska användas för medicinsk och patientnära klinisk forskning. I dag går medel att söka för t.ex. forskning om samhällspolitiska effekter av pandemin, vilket alltså skulle behöva breddas.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

9. Forskning om hälsa och välfärd, punkt 4 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD) och Jörgen Grubb (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3802 av Clara Aranda m.fl. (SD) yrkande 26 och avslår motionerna

2021/22:734 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 1,

2021/22:975 av Lars Mejern Larsson (S),

2021/22:1718 av Nicklas Attefjord och Annika Hirvonen (båda MP),

2021/22:2048 av Marléne Lund Kopparklint (M),

2021/22:3145 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 30,

2021/22:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3362 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,

2021/22:3363 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 50,

2021/22:3398 av Nicklas Attefjord (MP),

2021/22:3414 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 4,

2021/22:3696 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:3697 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:3699 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,

2021/22:3700 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 16 och 22,

2021/22:3765 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 6–8 och

2021/22:3989 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Vi anser att det finns behov av att förfina befintliga diagnosmetoder för äggstockscancer. Det är likaså ytterst angeläget att utrymme för forskning och utbildning inom området kan säkerställas, inte minst för att ta fram en screeningmetod som är både säker och effektiv.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

10. Forskning om hälsa och välfärd, punkt 4 (C)

av Fredrik Christensson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 30 och avslår motionerna

2021/22:734 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 1,

2021/22:975 av Lars Mejern Larsson (S),

2021/22:1718 av Nicklas Attefjord och Annika Hirvonen (båda MP),

2021/22:2048 av Marléne Lund Kopparklint (M),

2021/22:3145 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3362 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,

2021/22:3363 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 50,

2021/22:3398 av Nicklas Attefjord (MP),

2021/22:3414 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 4,

2021/22:3696 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:3697 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:3699 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,

2021/22:3700 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 16 och 22,

2021/22:3765 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 6–8,

2021/22:3802 av Clara Aranda m.fl. (SD) yrkande 26 och

2021/22:3989 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

En utmaning för att erbjuda effektiv och evidensbaserad vård är att det saknas goda kunskaper på aggregerad nivå om patienter som söker sig till primärvården och om den behandling de får. Det försvårar för såväl beslutsfattare som forskare och påverkar i förlängningen den svenska sjukvården negativt. Därför behövs en nationell uppföljning av läget, som omfattar både somatisk och psykisk vård. Kopplat till det bör möjligheterna att genomföra forskning inom primärvårdens behandling av psykisk ohälsa förbättras.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

11. Forskning om hälsa och välfärd, punkt 4 (V)

av Ilona Szatmari Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:734 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 1 och avslår motionerna

2021/22:975 av Lars Mejern Larsson (S),

2021/22:1718 av Nicklas Attefjord och Annika Hirvonen (båda MP),

2021/22:2048 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2021/22:3145 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 30,

2021/22:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3362 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,

2021/22:3363 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 50,

2021/22:3398 av Nicklas Attefjord (MP),

2021/22:3414 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 4,

2021/22:3696 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:3697 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:3699 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,

2021/22:3700 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 16 och 22,

2021/22:3765 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 6–8,

2021/22:3802 av Clara Aranda m.fl. (SD) yrkande 26 och

2021/22:3989 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Jag anser att det behövs insatser på en rad områden och med olika tidsperspektiv för att stärka den psykiska hälsan i samhället. Ett gott steg i rätt riktning vore att regeringen inrättar ett nationellt kunskapscentrum för att stärka den psykosociala kunskapsbasen och samverkan mellan olika aktörer. Ett nationellt kunskapscentrum bör verka för att den psykosociala forskningen inom psykiatri samlas och kompletterar den biomedicinska, för närvarande helt dominerande, inriktningen. På så sätt ökar möjligheterna att erbjuda patienterna en fullgod behandling som tar sin utgångspunkt i vetenskapligt beprövade behandlingsmetoder.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

12. Forskning om hälsa och välfärd, punkt 4 (MP)

av Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:1718 av Nicklas Attefjord och Annika Hirvonen (båda MP),

2021/22:3398 av Nicklas Attefjord (MP) och

2021/22:3414 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 4 och avslår motionerna

2021/22:734 av Karin Rågsjö m.fl. (V) yrkande 1,

2021/22:975 av Lars Mejern Larsson (S),

2021/22:2048 av Marléne Lund Kopparklint (M),

2021/22:3145 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 30,

2021/22:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3362 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,

2021/22:3363 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 50,

2021/22:3696 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:3697 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:3699 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 13,

2021/22:3700 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 16 och 22,

2021/22:3765 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 6–8,

2021/22:3802 av Clara Aranda m.fl. (SD) yrkande 26 och

2021/22:3989 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Jag vill här uppmärksamma ett antal områden som är viktiga att satsa ytterligare på.

Sverige behöver i dag mer forskning kring Ehlers-Danlos syndrom, hur det uppstår, hur det skulle kunna botas och hur man kan underlätta livet för de drabbade.

Vidare befinner sig forskningen om amyotrofisk lateralskleros (ALS) i Sverige i ett avgörande skede. Det kan vara så att forskningen är i begrepp att knäcka denna dödliga sjukdom och utveckla botemedel och terapier som gör att personer som drabbas av ALS kan överleva och kanske på sikt botas helt och hållet. Det är i detta skede av stor vikt att staten ser till att denna forskning tillåts fortsätta och får de resurser som behövs för att nå framgång.

Jag anser också att det behövs mer forskning på området för att Sverige ska fortsätta att ligga i framkant i bröstcancervård. Det behövs mer resurser till

forskningen för att gå in i nästa steg där individualiserad screening baserad på varje kvinnas risk att utveckla bröstcancer testas.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

13. Forskning om klimat och miljö, punkt 5 (M)

av Lars Hjalmered (M), Josefin Malmqvist (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3431 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 9 och

2021/22:3691 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 8 och
avslår motionerna

2021/22:3070 av Tomas Kronståhl m.fl. (S) yrkande 1,

2021/22:3199 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 23,

2021/22:3665 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 55 och

2021/22:3684 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 116.

Ställningstagande

Vi bedömer att beteendeforskning kan få stor betydelse för att lyckas med den cirkulära ekonomin. Totalt motsvarar produktionen av den slängda maten utsläpp om ca 2 miljoner ton koldioxid, vilket motsvarar 3 procent av Sveriges växthusgasutsläpp. I arbetet med att minska matsvinnet måste forskning och innovation vara bärande delar. Det gäller t.ex. livsmedels hållbarhet och livslängd, beteendeforskning och modern förädling av grödor.

Vidare anser vi att det behövs mer forskning på området för att bli bättre på att bryta mer metaller och mineral samt för att bli bättre på att återvinna material och använda oss av restprodukter. Återvinningssektorn får jämfört med andra sektorer lite pengar i forskningsanslag. Vi vill främja materialåtervinningen inom gruvnäringen genom att öka forskningsanslaget för återvinningssektorn.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

14. Forskning om klimat och miljö, punkt 5 (C)

av Fredrik Christensson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3665 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 55 och

2021/22:3684 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 116 och

avslår motionerna

2021/22:3070 av Tomas Kronståhl m.fl. (S) yrkande 1,

2021/22:3199 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 23,

2021/22:3431 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 9 och

2021/22:3691 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 8.

Ställningstagande

För att öka återvinningen av innovationskritiska material anser jag att det krävs en kraftfull satsning på applicerad forskning om hur vi använder och omhändertar dessa råvaror. Det gäller både själva återvinningsteknikerna och hanteringen genom hela produktlivscykeln. Genom att designa produkter på ett hållbart sätt från början kan vi underlätta återvinning i ett senare skede. Genom att skapa grogrunder för teknisk innovation, och tillhandahålla testbäddar och demonstrationsmiljöer för att pröva dem, kan vi förkorta steget från idé till marknad. Och genom att satsa på mer och vassare forskning om substitut för kritiska material kan vi hitta billigare alternativ och skapa mindre sårbara leverantörskedjor.

Eftersom kunskap om rådande klimatförändringar samt deras konsekvenser ligger till grund för klimatanpassningsarbetet vill vi också se att tillräckligt med stöd ges till ansvariga instanser till forskning, samordning och utvärdering av arbetet med klimatanpassning.

Alla delar av bioekonomin, från den enskilda skogsägaren till biodrivmedelsproducenten, behöver ständigt arbeta för att bli mer hållbara och innovativa. Det kräver även långsiktighet för forskning och produktutveckling för alltifrån biodrivmedel och plastsustitution till textilier och byggande i trä samt frihet att själv bestämma över vad som sker med råvaror och restprodukter. Vi vill därför öka den statliga finansieringen av forskning och utveckling i den växande bioekonomin, och vi kommer ständigt, på alla nivåer, att arbeta för att marknaden ska verka fritt inom de antagna spelreglerna.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

15. Forskning om klimat och miljö, punkt 5 (V)

av Ilona Szatmari Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3199 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 23 och avslår motionerna

2021/22:3070 av Tomas Kronståhl m.fl. (S) yrkande 1,

2021/22:3431 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 9,

2021/22:3665 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 55,

2021/22:3684 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 116 och

2021/22:3691 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 8.

Ställningstagande

Jag anser att det inom mineralområdet finns behov av att forska mer på återvinning av gruvavfall. För att utöka möjligheten till en återvinningsbransch inom mineralsektorn krävs det fler incitament från samhället. Ett av incitamenten är att rikta mer resurser till den typen av forskning. I dag får återvinningsindustrin ungefär en fjärdedel av forskningsmedlen som gruvindustrin får. Utöver forskningsdelen behöver regeringen skala upp arbetet med att undanröja de hinder som finns för att företag ska kunna gå från tillämpad forskning till produktion och på så sätt stärka möjligheterna till en återvinningsbransch. Jag anser att regeringen bör återkomma till riksdagen om hur man från statligt håll kan omfördela forskningsstöd för att stötta återvinningsindustrin.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

16. Forskning om demokrati och samhälle, punkt 6 (SD, L)

av Fredrik Malm (L), Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD), Maria Nilsson (L) och Jörgen Grubb (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 27 och

avslår motionerna

2021/22:1592 av Tomas Kronståhl och Björn Petersson (båda S),

2021/22:3788 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:4096 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 och

2021/22:4197 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 11.

Ställningstagande

Vi menar att replikationskrisen är så pass allvarlig att den måste upp på den politiska dagordningen. Att forskare inte lyckas upprepa andra forskares studier må inte låta som särskilt allvarligt, men konsekvenserna av att felaktiga forskningsrön sprids kan få direkta och allvarliga konsekvenser för såväl individer som samhället. Det riskerar även att drabba allmänhetens förtroende för vetenskap och forskning.

Vi föreslår därför att regeringen skyndsamt ska ge Vetenskapsrådet ett formellt uppdrag att kartlägga replikationskrisen i Sverige. Vi menar vidare att kartläggningen även bör omfatta en internationell sammanställning av aktuella och relevanta undersökningar och studier som berör replikationskrisens omfattning, utbredning och konsekvenser. Det är också högst önskvärt att Vetenskapsrådet rekommenderar vilka åtgärder som ska vidtas för att stävja krisen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

17. Forskning om demokrati och samhälle, punkt 6 (M)

av Lars Hjalmered (M), Josefin Malmqvist (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3788 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5 och

avslår motionerna

2021/22:1592 av Tomas Kronståhl och Björn Petersson (båda S),

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 27,

2021/22:4096 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 och

2021/22:4197 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 11.

Ställningstagande

Totalförsvarets forskningsinstitut har i en förstudie från 2021, Våldsbejakande islamistisk extremism och hedersrelaterat våld och förtryck – en förstudie om

samband och synergier (FOI-R-5143-SE), identifierat en rad kunskapsluckor samt bedömt behovet av fortsatt forskning.

Studien pekar ut ett tjugotal viktiga områden för fortsatt forskning samt ställer sig frågan om hedersrelaterat våld i sig självt bättre kan förstås som en form av våldsbejakande extremism. Mot den bakgrunden är det nu viktigt att fortsatt forskning kommer till för att minska dessa kunskapsluckor och så att vi bättre kan förstå och motverka båda dessa demokratihotande och brottsliga verksamheter.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

18. Forskning om demokrati och samhälle, punkt 6 (MP)

av Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4096 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 och

2021/22:4197 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkande 11 och

avslår motionerna

2021/22:1592 av Tomas Kronståhl och Björn Petersson (båda S),

2021/22:3788 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5 och

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 27.

Ställningstagande

Jag anser att det behövs forskning om förebyggande av hedersrelaterat våld och förtryck. Det finns i dag få beforskade och utvärderade program för att arbeta med att förändra hedersnormerna. De metoder som finns har ofta finansierats med projektstöd och har endast i begränsad utsträckning utvecklats utifrån ett systematiskt tillvägagångssätt, med utgångspunkt i bästa tillgängliga kunskap och beprövad erfarenhet. Det finns därför ett behov av att utveckla och förstärka det förebyggande arbetet för att förändra hedersnormer, inte minst i skolan och genom föreningslivet.

Vidare vill jag stödja forskning och annan verksamhet med ett tydligt helhetsfokus med syftet att främja synergier inom utbildning, forskning och beredskap. En motståndskraftig vård i vardagen ger oss en bättre krisberedskap vid allvarliga händelser. Jag anser därför att hälso- och sjukvården behöver bli bättre på att ta del av och implementera den kunskap och de forskningsresultat som tagits fram inom katastrofmedicinska centrum för att stärka beredskapen i hela vårdkedjan.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

19. Särskilda forskningsåtgärder, punkt 7 (M)

av Lars Hjälmered (M), Josefin Malmqvist (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3643 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkandena 5 och 15,
 2021/22:3757 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 40 och
 2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 2 och
 avslår motionerna
 2021/22:449 av Hanna Gunnarsson m.fl. (V) yrkande 19,
 2021/22:1306 av Teresa Carvalho m.fl. (S),
 2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9,
 2021/22:3218 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 18,
 2021/22:3245 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 33,
 2021/22:3248 av Linda Modig m.fl. (C) yrkande 9,
 2021/22:3681 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 8,
 2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 21,
 2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 16,
 2021/22:4061 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkandena 65–67,
 2021/22:4086 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 4 och
 2021/22:4092 av Mats Berglund (MP).

Ställningstagande

Vi vill i detta sammanhang uppmärksamma följande särskilda forskningsåtgärder.

Vi anser att 5G-området är det enda teknologiområde där Europa har en ledande ställning. Det innebär att EU kan förhandla från en styrkeposition. För att vidmakthålla den positionen inför 6G behöver större gemensamma ansträngningar göras inom forskning och utveckling.

Vidare menar vi att de traditionella domänerna mark, luft och sjö behöver kompletteras med rymd och cyber på det framtida slagfältet. De militära tillämpningarna innefattar bl.a. positionsbestämning, spaning, förvarning, globalt samband och dataöverföring samt s.k. rymdlägesbild. Det är därför viktigt att det finns bred kompetens på detta område i Sverige, framför allt för att vi ska kunna ingå i internationella samarbetsprojekt. Det är viktigt att den rymdstrategi som Sverige har antagit med fokus på uppdaterad lagstiftning,

ökat svenskt deltagande i internationell samverkan och synergier med övrig industri nu också genomförs i praktiken.

Att ställa om dagens tunga transporter från fossil till fossilfri drift är en stor utmaning. Detta kräver samverkan inom EU och med näringsliv och forskning. Regeringen bör initiera ett arbete för att ta fram en övergripande sammanhållen tydlig strategi bl.a. för utbyggnad av laddinfrastruktur för tung trafik samt inom ramen för EU ta fram en plan för att stötta forskning om vätgas.

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling konstaterar att Sverige har en hög och jämn nivå på vår forskning, men saknar det som kallas performance peaks, dvs. områden där vi står ut som absolut världsbäst. Rymdforskningen är dock ett område där Sverige har utmärkt sig när det gäller nya innovationer. Framför allt inom klimatforskning från rymden ses framgångar. Konkurrenten globalt är dock stenhård och fortsatta satsningar behöver göras inom området för att vi ska fortsätta att hålla en hög nivå.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

20. Särskilda forskningsatsningar, punkt 7 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD) och Jörgen Grubb (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9 samt

avslår motionerna

2021/22:449 av Hanna Gunnarsson m.fl. (V) yrkande 19,

2021/22:1306 av Teresa Carvalho m.fl. (S),

2021/22:3218 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 18,

2021/22:3245 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 33,

2021/22:3248 av Linda Modig m.fl. (C) yrkande 9,

2021/22:3643 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkandena 5 och 15,

2021/22:3681 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 8,

2021/22:3757 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 40,

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 2,

2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 21,

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 16,

2021/22:4061 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkandena 65–67,

2021/22:4086 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 4 och

2021/22:4092 av Mats Berglund (MP).

Ställningstagande

Vi anser att kärnkraften bör ha ett klart uttalat utrymme inom de prioriterade insatserna för energiforskning, vilket i dag inte är fallet. Utifrån att kärnkraften står för nästan hälften av vår elförsörjning har det statliga stödet till forskning på kärnteknikområdet under lång tid varit ytterst blygsamt. Forskning och utveckling inom kärnkraft behöver däremot inte endast ha sin utgångspunkt i ren kärnteknikforskning. Forskning inom slutförvar av uttjänt kärnbränsle och kärnkraftssäkerhet är områden som i vissa fall har en nationell särprägel och som således kräver nationell kompetens. Men för att kunna uppnå ny, modern och än säkrare kärnkraft i Sverige behövs också en hög nationell kompetens och för detta behövs ökat stöd till kärnkraftsforskningen.

Flera lovande projekt med olika typer av snabba kärnkraftsreaktorer, som även kallas för fjärde generationens kärnkraft, pågår just nu. I denna typ av reaktorer kan det sedan tidigare använda kärnbränslet i stället återanvändas. Det är viktigt att vi fortsätter forskningen i Sverige om slutförvar av använt kärnbränsle, men tidsperspektivet förändras dramatiskt. En lämplig plats för en forskningsreaktor skulle kunna vara Oskarshamn, där det i dag använda kärnbränslet finns.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

21. Särskilda forskningssatsningar, punkt 7 (C)

av Fredrik Christensson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3218 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 18,

2021/22:3245 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 33,

2021/22:3248 av Linda Modig m.fl. (C) yrkande 9 och

2021/22:3681 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 8 och

avslår motionerna

2021/22:449 av Hanna Gunnarsson m.fl. (V) yrkande 19,

2021/22:1306 av Teresa Carvalho m.fl. (S),

2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9,

2021/22:3643 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkandena 5 och 15,

2021/22:3757 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 40,

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 2,

2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 21,

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 16,

2021/22:4061 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkandena 65–67,

2021/22:4086 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 4 och
2021/22:4092 av Mats Berglund (MP).

Ställningstagande

Jag vill här uppmärksamma ett antal särskilda områden att satsa ytterligare på.

Forskning från Karolinska institutet visar att flickor som utsatts för sexuella övergrepp söker vård 26 gånger oftare för självmordsförsök än andra flickor. Mycket talar för att sexualbrott på nätet kanske t.o.m. kan anses värre än andra sexualbrott eftersom övergreppet finns kvar för alltid och därmed kan spelas upp på nytt om och om igen. Förövarna blir allt yngre och allt fler upptäckta förövare är kvinnor. Jag anser därför att forskningen om kvinnor som sexualbrottsförövare är ett eftersatt område som behöver förstärkas.

Jag anser vidare att vi måste bort från synen att cybersäkerhet är en it-fråga. Här kan vi jämföra vårt land med flera andra länder som kommit längre. Vi behöver även i Sverige göra mer som nation i gränslandet kring forskning, innovation och utbildning. För att göra det hade exempelvis ett cybercampus kunnat etableras så att frågorna kunde utvecklas som en helhet. Cybercampus existerar redan i dag i Norge, Tyskland, Schweiz, och alla dessa länder satsar kraftigt på forskning och utveckling om cybersäkerhet. Sverige borde inte vara sämre.

Energifrågorna har pekats ut som ett område där det finns stora vinster med ett utökat nordiskt samarbete, både när det gäller förutsättningarna att hantera klimatomställningen och för att åstadkomma en tryggare energiförsörjning. En rad förslag på detta område presenterades i rapporten Nordic Energy Co-operation: Strong today – stronger tomorrow (Nordiska ministerrådet, 2017). Huvuddragen i den rapporten bör genomföras i så snabb takt som möjligt. Ett ökat samarbete kring forskning och högre utbildning som också ligger i linje med ovannämnda rapport kan också stärka den nordiska arbetsmarknaden och leda till att vår del av världen blir mer attraktiv för studenter. Det skulle vara ett led i att minska gränshindren och öka rörligheten. Som ett led i det bör också de forskningsinstitutioner som finns under det nordiska samarbetets paraply på sikt knytas samman och ges möjlighet att bli ett samnordiskt nätverksuniversitet.

Jag ser också att det finns ett behov av mer och fördjupad samverkan mellan olika myndigheter, forskningsorganisationer och lärosäten på vatten- och va-området och vill se åtgärder så att offentliga aktörer, såsom kommunernas va-organisationer, gynnas av mer forskningssamverkan, inte minst vad gäller ny teknik på området.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

22. Särskilda forskningssatsningar, punkt 7 (V)

av Ilona Szatmari Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:449 av Hanna Gunnarsson m.fl. (V) yrkande 19 och avslår motionerna

2021/22:1306 av Teresa Carvalho m.fl. (S),

2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9,

2021/22:3218 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 18,

2021/22:3245 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 33,

2021/22:3248 av Linda Modig m.fl. (C) yrkande 9,

2021/22:3643 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkandena 5 och 15,

2021/22:3681 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 8,

2021/22:3757 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 40,

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 2,

2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 21,

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 16,

2021/22:4061 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkandena 65–67,

2021/22:4086 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 4 och

2021/22:4092 av Mats Berglund (MP).

Ställningstagande

Forskning om säkerhetspolitiska och fredsfrämjande åtgärder är en viktig del i det internationella arbetet. Det arbetet bör grunda sig på ett brett säkerhetspolitiskt begrepp som bottnar i ett genusperspektiv där kvinnors och flickors säkerhet inkluderas. Jag är positiv till ökat internationellt samarbete vad gäller säkerhetspolitiska och fredsfrämjande studier.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

23. Särskilda forskningssatsningar, punkt 7 (L)

av Fredrik Malm (L) och Maria Nilsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 21 och
2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 16 och
avslår motionerna
2021/22:449 av Hanna Gunnarsson m.fl. (V) yrkande 19,
2021/22:1306 av Teresa Carvalho m.fl. (S),
2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9,
2021/22:3218 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 18,
2021/22:3245 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 33,
2021/22:3248 av Linda Modig m.fl. (C) yrkande 9,
2021/22:3643 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkandena 5 och 15,
2021/22:3681 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 8,
2021/22:3757 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 40,
2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 2,
2021/22:4061 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkandena 65–67,
2021/22:4086 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 4 och
2021/22:4092 av Mats Berglund (MP).

Ställningstagande

Vi anser att EU:s medlemsländer behöver öka sina nationella satsningar på forskning, och målet bör vara att nå 3 procent av BNP till forskning. Vi vill att forskningsmedel fritt ska kunna sökas över EU-gränserna. Vi vill också införa ett excellenscentrum för att på europeisk nivå ge långsiktigt stöd till spjutspetsforskning genom riktade stöd för att möjliggöra rekryteringar av världsledande forskare som ges bästa tänkbara förutsättningar. Genom dessa centrum vill jag främja ett globalt forskningssamarbete som utbyter kunskap både inom och utanför unionens gränser. Det måste också bli enklare att söka stöd från EU:s forskningsprogram genom en reformerad ansökningsprocess.

Vi anser vidare att det skulle vara en viktig insats att öka FoU-avdraget för att få upp volymen forskning och utveckling hos framför allt små och medelstora företag. Avdraget har ett tak som nyligen höjts till 450 000 kronor per månad. För något större företag har avdraget därför begränsad ekonomisk betydelse. Vi ifrågasätter om det behövs något tak. Sverige har, som nämnts, en mycket låg subventionsgrad jämfört med andra länder. I ljuset av att multinationella företag tenderar att förlägga sina nya satsningar till de regioner och länder där det är mest lönsamt skulle ett slopande av taket öka Sveriges attraktionskraft i sådana sammanhang. Vi vill även införa ett nytt forskningspolitiskt mål för att tydliggöra behovet av investeringar i det privata forsknings- och utvecklingsområdet där staten visar vägen långsiktigt. Det är ett område där investeringarna har sjunkit under de senaste åren. Ett politiskt mål skulle innebära en ambitionshöjning och är en viktig signal till företagen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

24. Särskilda forskningssatsningar, punkt 7 (MP)

av Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4061 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP) yrkandena 65–67,

2021/22:4086 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 4 och

2021/22:4092 av Mats Berglund (MP) samt

avslår motionerna

2021/22:449 av Hanna Gunnarsson m.fl. (V) yrkande 19,

2021/22:1306 av Teresa Carvalho m.fl. (S),

2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9,

2021/22:3218 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 18,

2021/22:3245 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 33,

2021/22:3248 av Linda Modig m.fl. (C) yrkande 9,

2021/22:3643 av Pål Jonson m.fl. (M) yrkandena 5 och 15,

2021/22:3681 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkande 8,

2021/22:3757 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 40,

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 2,

2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 21 och

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L) yrkande 16.

Ställningstagande

Jag vill lyfta följande särskilda forskningssatsningar.

För att leva upp till EU-direktivets mål om att ersätta djurförsök behöver Sverige investera mer i utveckling av alternativa metoder och utarbeta en nationell plan för övergång till djurförsöksfri forskning, samt handlingsplaner för hur djurförsök ska minska inom olika forskningsområden. Enligt EU:s försöksdjursdirektiv ska medlemsstaterna bidra till utveckling och validering av alternativa metoder samt vidta alla övriga åtgärder som de anser lämpliga för att uppmuntra forskningen att styra bort från djurförsök. De statliga anslagen till djurförsöksfria metoder har legat på samma nivå sedan 2009, dvs. 13 miljoner kronor årligen, vilket räcker till endast sex sju projekt. I Sverige uppgick statliga och andra offentliga medel för forskning och utveckling under 2016 till 40,5 miljarder. Därför vill jag att Sverige tar fram en nationell plan för övergång till djurförsöksfri forskning och handlingsplaner för att minska antalet djurförsök inom olika forskningsområden. Jag vill stärka arbetet för att utveckla djurförsöksfria forskningsmetoder. Frågeställningar måste givetvis överlåtas till internationella organ att lösa. Det finns därför ett behov av

nationellt kunnande för att ta del av forskningsresultat och kunna medverka på ett aktivt sätt inom internationella organ.

Jag menar vidare att vittnesmålen om rasismen i den svenska sjukvården är många och väldokumenterade. Både personal och patienter drabbas, och det har bl.a. medfört att patienter far illa eller blir felbehandlade på grund av sin hudfärg samt att läkare utsätts för rasism av både patienter och kollegor. På kort sikt skulle ett krav på forskning om rasism inom vården vara nödvändigt.

Jag anser även att det fortsatt behövs satsningar på humaniora. Det är ett stort område med många studenter och många forskare som tyvärr tappar i såväl offentlig som privat finansiering över tid. Ett nationellt humanioralyft kräver såväl höjda anslag och en omfördelning av de samlade statliga anslagen till forskning som starkare forskningsmiljöer och ämnesspecifik kompetens inom forskningsråden, men också ett ökat samarbete mellan de olika disciplinerna. Det nationella humanioralyftet bör genomsyra hela den statliga utbildnings- och forskningspolitiken inklusive lärosätena, den högre utbildningen och forskningsråden. Mål för humanioralyftet bör sättas utifrån att humaniora ska ta en betydligt större plats i den högre utbildningen och forskningen men också ges ett större ansvar för kunskapsproduktion, undervisning och samverkan samt i högre utsträckning bidra med lösningar på de stora samhällsutmaningarna.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklad, punkt 8 (M)

Lars Hjärmered (M), Josefin Malmqvist (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkandena 2018/19:UbU14, 2019/20:UbU16 och 2020/21:UbU16. Vi vidhåller vårt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

2. Motioner som bereds förenklad, punkt 8 (SD)

Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD) och Jörgen Grubb (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkandena 2018/19:UbU14, 2019/20:UbU16 och 2020/21:UbU16. Vi vidhåller vårt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

3. Motioner som bereds förenklad, punkt 8 (C)

Fredrik Christensson (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkandena 2018/19:UbU14, 2019/20:UbU16 och 2020/21:UbU16. Jag vidhåller mitt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

4. Motioner som bereds förenklad, punkt 8 (V)

Ilona Szatmari Waldau (V) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkandena 2018/19:UbU14, 2019/20:UbU16 och 2020/21:UbU16. Jag vidhåller mitt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

5. Motioner som bereds förenklad, punkt 8 (KD)

Christian Carlsson (KD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkandena 2018/19:UbU14, 2019/20:UbU16 och 2020/21:UbU16. Jag vidhåller mitt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

6. Motioner som bereds förenklad, punkt 8 (L)

Fredrik Malm (L) och Maria Nilsson (L) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkandena 2018/19:UbU14, 2019/20:UbU16 och 2020/21:UbU16. Vi vidhåller vårt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:58 av Angelika Bengtsson (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mer pengar bör läggas på forskning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:238 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på svensk forskning på cannabis- och hampabaserade läkemedel och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:378 av Staffan Eklöf och Mats Nordberg (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras av Sveriges befintliga strukturer för stöd av svenska aktörer att ta till vara den ekonomiska potentialen från forskning och innovationer, med syftet att förbättra dessa möjligheter, och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:380 av Staffan Eklöf (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra återinträde i akademisk forskning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:395 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn kring den etiska bedömningen i fråga om djurförsök inom medicinsk forskning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:449 av Hanna Gunnarsson m.fl. (V):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att särskilt arbeta för ett ökat internationellt forskningsutbyte kring kvinnors och flickors situation inom säkerhetspolitiska frågor och fredsfrämjande insatser och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:608 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa på forskning om nästa generations kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:734 av Karin Rågsjö m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att inrätta ett nationellt multidisciplinärt kunskapscentrum för ökad forskning om psykosociala faktorer i diagnostik och behandling av psykisk ohälsa i syfte att främja samverkan och kunskapsspridning inom området och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:764 av Anders Åkesson och Per Schöldberg (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ett nytt fördelningssystem för forskningsanslagen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:917 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att ställa krav på lärosätena att i högre utsträckning digitalt tillgängliggöra för allmänheten även den forskning de tidigare har producerat samt när så är möjligt även tillgängliggöra forskningen så att den blir reproducerbar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram ett lagförslag baserat på Styr- och resursutredningens förslag avseende att avskaffa det prestationsbaserade resurstilldelningssystemet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur doktorandutbildningen kan bli jämställd och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör införa en jämställdhetsbonus i lärosätenas basanslag för att främja en jämnare könsfördelning inom forskningen och akademin och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda införandet av ett mål om att högst hälften av samtliga statligt finansierade forsknings- och innovationsanslag ska gå till män som forskar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning om hur doktoranders och juniora forskares anställningstrygghet ska kunna säkras och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som granskar förutsättningarna för forskare och lärare med funktionsnedsättning inom universitet och

högskolor samt vilka åtgärder som krävs för att öka tillgängligheten och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas hur stödet och villkoren för postdoktorer kan stärkas och utvecklas och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning om hur kommuners och regioners forsknings- och utvecklingsarbete kan stärkas och fler kombinationstjänster tillkomma och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:975 av Lars Mejern Larsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka och samordna forskningen kring epilepsi i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1108 av Ulrika Jörgensen (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta implementeringen av evidensbaserade forskningsresultat som är statligt finansierade och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1212 av Catarina Deremar (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att höja anslagen till forskning om äldres sjukdomar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1302 av Joakim Järrebring m.fl. (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en mer rättvis fördelning av forskningsresurser och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1306 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga inrättandet av ett världsbevakningscenter på klimatförändringsområdet med datainsamling via satellit och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1533 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av stärkt forskning kring förlösningsskador och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1566 av Sultan Kayhan (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka forskares möjlighet till tryggare anställning efter disputation och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1592 av Tomas Kronståhl och Björn Petersson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över forskningsbehov och lagstiftning kring ökad insyn vad gäller algoritmer och AI för att säkra såväl medborgarnas personliga integritet som det demokratiska styresskicket här i landet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1718 av Nicklas Attefjord och Annika Hirvonen (båda MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka forskningen om Ehlers-Danlos syndrom (EDS) och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2010 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en ny forskningsfinansiering gällande geriatrisk och gerontologisk forskning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2048 av Marléne Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att öka stödet till forskning rörande traumabehandlingsstudier för sexuell våldsexponering och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2089 av Annicka Engblom m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige behöver en strategi för att fasa ut försök på levande djur och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige behöver en strategi med målet att lansera fler innovativa modeller för alternativ till djurförsök och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2172 av Jörgen Berglund (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka forskningen kring fiberbankar och havsmiljögifter på Mittuniversitetet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2327 av Malin Danielsson (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka forskningen kring skador som uppkommer i samband med förlossning och graviditeter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2387 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rikta medel till utbildning och forskning inom metallurgi och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2390 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera kärnteknisk forskning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en svensk forskningsreaktor kring fjärde generationens kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ansluta sig till GIF, the Generation IV International Forum och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera forskning utifrån industrins behov och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2431 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning och utveckling kopplad till gruvnäringens behov och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2455 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste prioritera forskning kring ny kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2457 av Yasmine Eriksson m.fl. (SD):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat stöd till forskning för att ta fram djurfria alternativ till dagens djurförsök och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2471 av Cassandra Sundin m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utveckla forskningscentret Vaartoe/Cesam och i förlängningen inrätta ett fristående nationellt samiskt forskningscentrum och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2517 av Hans Rothenberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa bättre villkor för den forskande life science-industrin i Sverige genom att förbättra möjligheterna till s.k. innovationsupphandling inom det medicinska området och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2524 av Patrick Reslow m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att universitets- och högskolelärare ska ha möjlighet att undervisa på gymnasiet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2541 av Patrick Reslow m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka basanslagen till forskningen inom högskolorna och samtidigt sänka summan för strategiska satsningar samt de vetenskapliga råden med motsvarande belopp och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska uppmuntra till att svensk forskning organiseras optimalt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosätenas forskning bör eftersträva balans mellan statliga och externa anslag och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna forskarnas akademiska frihet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för en förändrad inriktning på forskningen inom EU och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sund jämställdhet ska råda inom akademien genom att man så långt som möjligt ger alla samma förutsättningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ingen form av kvotering ska vara tillåten när det gäller anslagsförfarande eller tillsättning av tjänster och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa hög kvalitet på forskningen utan att tumma på forskningsfriheten och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att våra forskningsmedel ska användas på ett förnuftigt sätt och inte slösas bort på forskningsfrågor som är besvarade eller samhällsligt irrelevanta och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra anställningsvillkoren för forskare och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2563 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka forskningen om kvinnosjukdomar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2831 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lansera Sverige som en "forskningshubb" och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nationell forskningsinfrastruktur ska tilldelas långsiktiga resursanslag som ska underhållas och uppgraderas systematiskt och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2845 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effekten av interdebetring av data mellan myndigheter och nationellt verksamma forskare bör ses över och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2846 av Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av spetskompetens, forskning och teknikutveckling inom området kärnenergi och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2851 av Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av forskning kombinerat med nya affärsmodeller för att öka läkemedelsindustrins incitament att utveckla ny antibiotika, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2941 av Ann-Sofie Alm (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en departementssamverkande flygstyrelse bör utredas och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2954 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga strategisk forskning inom sjöfarten och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3028 av Staffan Eklöf (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör kartlägga vilka hinder som finns för äldre forskare att fortsätta att forska och agera för att undanröja dessa och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3070 av Tomas Kronståhl m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för forskning kring och utredning av det lågfrekventa buller som genereras av de numera mycket stora vindkraftsverken på land och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3145 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att göra en forskningsstudie kring anhörigas betydelse i vårdplanen för patienter med psykisk sjukdom och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3199 av Birger Lahti m.fl. (V):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda införandet av ett mål om att av samtliga statligt finansierade forskningsbidrag ska högst hälften gå till män och tillkännager detta för regeringen.

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen om hur man från statligt håll kan omfördela forskningsstöd för att stötta återvinningsindustrin och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3218 av Johan Hedin m.fl. (C):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka forskningen om kvinnliga sexualbrottsförövare och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3222 av Fredrik Christensson m.fl. (C):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka den praktiktäna forskningen och förbättra möjligheterna för yrkesverksamma lärare att på deltid bedriva praktiktäna forskning och tillkännager detta för regeringen.
72. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en jämställd akademi, att forskningsmedel bör fördelas jämställt och att en plan för att uppnå det bör upprättas och tillkännager detta för regeringen.
76. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanröja de problem och hinder som begränsar internationella studenters och forskares möjligheter att studera och forska i Sverige samt möjlighet för internationella lärosäten att etablera sig i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
80. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning gällande neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över hur möjligheterna att genomföra forskning inom primärvårdens behandling av psykisk ohälsa kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att inrätta ett tioårigt nationellt forskningsprogram med målet att förbättra kunskapsläget om sjukdomar som drabbar kvinnor, förbättra förlossningsvården och stärka förutsättningarna för en jämställd vård och omsorg, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3245 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om cyberrampus för att stärka forskning, utbildning och innovation kring cybersäkerhet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3248 av Linda Modig m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det nordiska samarbetet kring energifrågor och forskning och tillkännager detta för regeringen.

*2021/22:3258 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar
Johnsson (båda M):*

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inledd översyn av rymdlagen bör medge tillstånd för uppskjutning av farkoster för rymdturism och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera verksamhetsnära forskning som rör omvårdnad och omsorg av äldre och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3362 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera och förbättra förutsättningarna för den kliniska forskningen och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge alla regioner ett nationellt uppdrag att mäta, följa upp och utvärdera forskning kopplad till universitet och life science-företag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3363 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera och förbättra förutsättningarna för den kliniska forskningen och tillkännager detta för regeringen.
50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera och säkerställa forskning gällande barncancer och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3374 av Viktor Wärnick m.fl. (M):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av lagen om pliktexemplar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3398 av Nicklas Attefjord (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka forskningen om amyotrofisk lateral skleros (ALS) och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3414 av Anna Sibinska m.fl. (MP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer forskning för att utveckla effektiva screeningmetoder och möjligheter att identifiera kvinnor med hög risk och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3430 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta fram en strategi för djurfria forskningsmetoder och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av djurfri forskning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3431 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av beteendeforskning för att nå framgång i arbetet med cirkulär ekonomi och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att satsa mer på forskning och utveckling, att öka de offentliga forskningsmedlen och att stärka forskningsinstitutens roll samt att utreda lärarundantagets effekter på kommersialisering av forskning och innovationer och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3569 av Lars Beckman och Jan Ericson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa det nationella sekretariatet för genusforskning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3643 av Pål Jonson m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ökade satsningar inom EU för att stärka forskning och utveckling kring framtida mobilnät och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett strategiskt innovationsprogram bör upprättas för militära och civila applikationer av ryddbaserade system och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den rymdstrategi som nyligen presenterades behöver genomföras i praktiken och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att EU:s forskningssatsningar på antibiotika ökar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3665 av Magnus Ek m.fl. (C):

55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka forsknings- och kunskapsläget kring återvinningen av innovationskritiska material och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en jämställd akademi, att forskningsmedel bör fördelas jämställt och att en plan för att uppnå det bör upprättas och tillkännager detta för regeringen.
110. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att inrätta ett flerårigt nationellt forskningsprogram med målet att förbättra kunskapsläget om sjukdomar som drabbar kvinnor och stärka förutsättningarna för en jämställd vård och omsorg, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3681 av Magnus Ek m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja mer samverkan mellan myndigheter och forskningsorganisationer samt lärosäten kring modern vatten- och va-teknik och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3684 av Rickard Nordin m.fl. (C):

116. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till stärkt forskning och utveckling inom de gröna näringarna och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3687 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta implementeringen av goda forskningsresultat och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om framtagande av en nationell strategi för artificiell intelligens (AI) och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3691 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka forskningsanslaget för återvinningssektorn och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3695 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera och säkerställa patientnära klinisk forskning inom hjärt-kärlvården och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3696 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskning om förebyggande åtgärder och effekter av insatser till anhöriga bör genomföras och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att etablera en nationell infrastruktur i syfte att kunna tillgängliggöra och analysera hälsodata och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3697 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa forskning gällande gruppen sjuka i postcovid och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3699 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för den kliniska forskningen och digitala utvecklingen inom kognitiv medicin och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3700 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera forskning gällande kvinnors sjukdomar och hälsa och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera forskning om medicinska aborter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3757 av Maria Stockhaus m.fl. (M):

40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för EU ta fram en plan för att stötta forskning kring vätgas och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3765 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva möjligheten att etablera ett nationellt forskningsorgan inom området missbruk och beroende och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera kliniska behandlingsstudier för att utveckla evidensbaserad prevention och behandling av läkemedelsberoende och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa administrativa och finansiella förutsättningar för gränsöverskridande forskning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3788 av Karin Enström m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av forskning för att minska kunskapsluckor och skapa bättre förståelse för hur vi kan motverka hedersförtryck och våldsbejakande extremism och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3801 av Clara Aranda m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt forskningsprogram inom området psykisk hälsa och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3802 av Clara Aranda m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskning om kvinnors hälsa och kvinnorelaterade sjukdomar ska prioriteras högre och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt forskningsprogram inom området kvinnors hälsa och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkra utrymme i forskningsprogrammet för kvinnors hälsa, specifikt öronmärkt för området äggstockscancer, och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3803 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ökad forskning om våld mot äldre och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3808 av Clara Aranda m.fl. (SD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den medicinska forskningen ska stärkas och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3845 av Louise Meijer m.fl. (M):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskningspolitiken i högre grad ska prioritera excellens och nyttiggörande och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskningspolitiken ska fördela medel strategiskt och fokuserat till universitet och högskolor och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskningspolitiken att effektutvärderingar inom forskningen måste öka i högre grad ska prioritera excellens och nyttiggörande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3909 av Annie Lööf m.fl. (C):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett tioårigt nationellt forskningsprogram för att öka kunskapen om kvinnors sjukdomar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3989 av Kristina Axén Olin m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om covid-19 och andra virusorsakade infektioner med pandemisk potential, vilka pekas ut bland WHO:s s.k. blueprint priority diseases, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av forskning om virus som även under icke-pandemiska år orsakar sjukdom, överdödlighet, belastning på sjukvården och stora kostnader för samhället och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att inrätta ett nytt nationellt forskningsprogram med målsättning att utveckla antivirala medel och vacciner mot virusinfektioner och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka satsningarna på virusforskning, som ska användas för medicinsk samt patientnära klinisk forskning, och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att etablera ett nationellt institut för virologiforskning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om färre, väldefinierade forskningsområden med internationell konkurrenskraft som möjliggör mer omfattande finansiering och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rymdforskning är ett prioriterat forskningsområde och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosätenas uppdrag och styrning bör renodlas för att få en forskning i världsklass och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna till ett ökat samarbete mellan lärosäten och att bilda utbildningskluster för att kunna få forskningsfördelar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta fram en handlingsplan för att tidigt kunna påverka kommande ramprogram inom EU och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade anslag till forskning inom ramen för EU:s forskningsprogram Horisont Europa och innovationsutveckling i EU och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Vetenskapsrådet i uppdrag att ta fram ett analysunderlag med rekommendationer för en ökad forskarmobilitet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en svensk strategi för hur vi kan nyttiggöra och utveckla svensk forskningsinfrastruktur och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att initiera att en utredning tillsätts för att effektivisera doktorandutbildningarna och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3993 av Kristina Axén Olin m.fl. (M):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åter omfördela en pott av forskningsmedlen till den excellenta forskningen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU och forskning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4006 av Maria Nilsson m.fl. (L):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om karriärvägar för unga forskare och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över anställningsprocesser för att stärka rättssäkerheten och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt ledarskap och minskad administration inom akademien och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för ökad internationalisering och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett enprocentmål för forskningsanslag och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nytt forskningspolitiskt mål om ökade investeringar för att återupprätta FoU-satsningar och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa på klimatforskning som främjar omställningen från ett fossilsamhälle och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om medicinsk forskning för ökad livskvalitet och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat fokus på forskning om artificiell intelligens, 5G och digitalisering och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om satsningar på praktisk forskning inom välfärdsområden och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en starkare forskningsinfrastruktur samt utveckling av ESS och MAX IV och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rymdforskning och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka grundforskningen och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta initiativ till ett liberalt bildningslyft och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt kvalitet i forskningen och att fördelning av forskningsmedel ska ske utifrån kvalitetsindikatorer och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om replikationskrisen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4061 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP):

65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ta fram en nationell plan för övergång till djurförsöksfri forskning och handlingsplaner för att minska antalet djurförsök inom olika forskningsområden och tillkännager detta för regeringen.
66. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka och utveckla djurförsöksfria forskningsmetoder och tillkännager detta för regeringen.

67. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Sverige ska bli ett av de ledande länderna i arbetet med att utveckla djurförsöksfri forskning, och därmed även stärka oss som ledande forskningsnation inom medicinsk forskning och life science, och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4086 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning om rasism inom vården och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4092 av Mats Berglund (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nationellt humanioralyft i svensk forskning och utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4096 av Annika Hirvonen m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning kring förebyggande av hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4161 av Pia Steensland m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den föreslagna utredningen av den statliga forskningsfinansieringen med syfte att säkerställa att statlig forskningsfinansiering ska fördelas genom en kvalitetsprocess likt den som Vetenskapsrådet har, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en transparent redovisning av lärosätenas användning av basanslaget bör utvecklas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en ny resursfördelningsmodell för att basanslagen ska tillgodose behoven både vid högskolorna och forskningsuniversiteten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att krav bör ställas på att en andel av basanslaget öronmärks för användning till säkra, trygga och attraktiva anställningar och villkor för unga forskare och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stöd för att värna den fria forskningen ska utgöra den stora merparten av forskningsfinansieringen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att systemet med ersättning för indirekta kostnader bör utredas i syfte att ta fram en

- modell för finansiering av lärosätenas kostnader för förvaltning och gemensamma servicefunktioner och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nationellt forskningsprogram för att stärka kvinnors hälsa och tillkännager detta för regeringen.
  8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nationellt forskningsprogram för att stärka äldres hälsa och tillkännager detta för regeringen.
  9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkra framtidens energiförsörjning genom kärnkraftsforskning och tillkännager detta för regeringen.
  10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett polisiärt forskningsinstitut och tillkännager detta för regeringen.
  11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell infrastruktur för hälsodata och tillkännager detta för regeringen.
  12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för delning av egeninsamlade hälsodata med hälso- och sjukvården och tillkännager detta för regeringen.
  13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att granska förutsättningarna för doktorander och forskare med funktionsnedsättning samt att föreslå åtgärder för att öka tillgängligheten till universitets- och högskolestudier för personer med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.
  15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp lärosätenas arbete med att stötta doktorander utifrån konsekvenser av pandemin och tillkännager detta för regeringen.
  17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att inrätta en nationell samordning som bedömer tillgång och efterfrågan på kompetens inom hälso- och sjukvården och tillkännager detta för regeringen.
  23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationella strategier för internationalisering av utbildning och forskning och tillkännager detta för regeringen.
  24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett aktivt och medvetet jämställdhetsarbete är viktigt för att motverka s.k. unconscious bias (undermedvetna fördomar) och tillkännager detta för regeringen.
  25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett gemensamt nationellt och regionalt uppdrag om en uppföljning och utvärdering av forskning kopplat till lärosäten och life science-företag och tillkännager detta för regeringen.
  26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell strategi för spridning av vetenskapliga resultat och forskningskommunikation och tillkännager detta för regeringen.

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskarens engagemang inom den tredje uppgiften bör premieras inom meriteringssystem i en högre utsträckning än i dag och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur de ekonomiska obalanserna vid rättegångar om patent påverkar nyttgörandet av forskning och innovationsviljan samt föreslå förändringar med internationella jämförelser som inspiration och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4168 av Ebba Busch m.fl. (KD):

69. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av fortsatt forskning om samt stärkt skydd av barn som tillkommit genom assisterad befruktning med donerade könsceller och befruktade ägg och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4171 av Pia Steensland m.fl. (KD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om akademiska vårdcentraler och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4190 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisiär forskning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4197 av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja forskning och annan verksamhet med ett tydligt helhetsfokus med syfte att främja synergier inom utbildning, forskning och beredskap, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 8

Motion	Motionärer	Yrkanden
8. Motioner som bereds förenklad		
2021/22:58	Angelika Bengtsson (SD)	2
2021/22:238	Markus Wiechel m.fl. (SD)	4
2021/22:378	Staffan Eklöf och Mats Nordberg (båda SD)	
2021/22:380	Staffan Eklöf (SD)	
2021/22:395	Josef Fransson (SD)	
2021/22:608	Jan Ericson (M)	
2021/22:764	Anders Åkesson och Per Schöldberg (båda C)	
2021/22:917	Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V)	1, 8, 10, 11 och 13
2021/22:1108	Ulrika Jörgensen (M)	
2021/22:1212	Catarina Deremar (C)	3
2021/22:1533	Magnus Manhammar (S)	
2021/22:1566	Sultan Kayhan (S)	
2021/22:2010	Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M)	
2021/22:2089	Annicka Engblom m.fl. (M)	1 och 2
2021/22:2172	Jörgen Berglund (M)	2
2021/22:2327	Malin Danielsson (L)	1
2021/22:2387	Eric Palmqvist m.fl. (SD)	4
2021/22:2390	Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD)	10
2021/22:2391	Tobias Andersson m.fl. (SD)	9
2021/22:2431	Eric Palmqvist m.fl. (SD)	6
2021/22:2455	Martin Kinnunen m.fl. (SD)	24
2021/22:2457	Yasmine Eriksson m.fl. (SD)	30
2021/22:2471	Cassandra Sundin m.fl. (SD)	1
2021/22:2517	Hans Rothenberg (M)	
2021/22:2524	Patrick Reslow m.fl. (SD)	10
2021/22:2541	Patrick Reslow m.fl. (SD)	1, 3–5, 7, 8 och 10–12
2021/22:2563	Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD)	14

2021/22:2831	Betty Malmberg (M)	1 och 2
2021/22:2845	Betty Malmberg (M)	1
2021/22:2846	Betty Malmberg och Marléne Kopparklint (båda M)	Lund3
2021/22:2851	Betty Malmberg och Marléne Kopparklint (båda M)	Lund3
2021/22:2941	Ann-Sofie Alm (M)	
2021/22:2954	Jimmy Ståhl m.fl. (SD)	26
2021/22:3199	Birger Lahti m.fl. (V)	21
2021/22:3222	Fredrik Christensson m.fl. (C)	33, 72, 76 och 80
2021/22:3244	Sofia Nilsson m.fl. (C)	64
2021/22:3258	Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammarl Johnsson (båda M)	
2021/22:3362	Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)	16
2021/22:3363	Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)	32
2021/22:3374	Viktor Wärnick m.fl. (M)	16
2021/22:3430	Jessica Rosencrantz m.fl. (M)	11 och 12
2021/22:3569	Lars Beckman och Jan Ericson (båda M)	
2021/22:3643	Pål Jonson m.fl. (M)	14
2021/22:3650	Kristina Yngwe m.fl. (C)	28
2021/22:3666	Annie Löf m.fl. (C)	11 och 110
2021/22:3687	Lars Hjalmered m.fl. (M)	8 och 19
2021/22:3695	Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)	16
2021/22:3696	Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)	11
2021/22:3801	Clara Aranda m.fl. (SD)	5
2021/22:3802	Clara Aranda m.fl. (SD)	3 och 15
2021/22:3803	Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD)	28
2021/22:3808	Clara Aranda m.fl. (SD)	9
2021/22:3845	Louise Meijer m.fl. (M)	13–15
2021/22:3909	Annie Löf m.fl. (C)	21
2021/22:3989	Kristina Axén Olin m.fl. (M)	1, 2 och 5
2021/22:3992	Kristina Axén Olin m.fl. (M)	1, 3, 4 och 6–9
2021/22:3993	Kristina Axén Olin m.fl. (M)	9
2021/22:4006	Maria Nilsson m.fl. (L)	4, 5, 7, 15 och 17–25

2021/22:4161	Pia Steensland m.fl. (KD)	1, 2, 4–13, 15, 17, 23–27 och 31
2021/22:4168	Ebba Busch m.fl. (KD)	69
2021/22:4171	Pia Steensland m.fl. (KD)	15
2021/22:4190	Andreas Carlson m.fl. (KD)	14